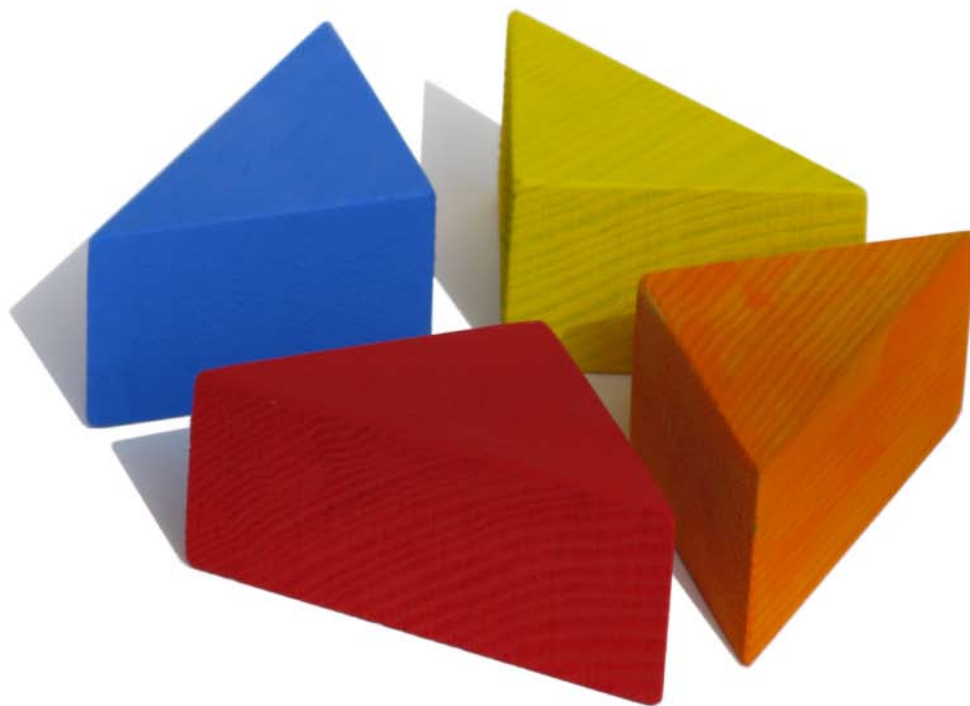

Revista de la Universitat de les Illes Balears - Número XIII. Segona època. 2n. semestre de 2008

enllaç UIB

T'ofereim:

- Assessorament i atenció personalitzada
- Informació actualitzada de la Universitat i de l'exterior
- Material d'autoconsulta i ordinadors en xarxa per fer recerques d'informació

Hi trobaràs informació sobre:

- estudis universitaris de grau i postgrau
- seminaris, congressos, conferències, cursos...
- beques, ajuts i programes d'intercanvi
- premis i concursos
- activitats culturals i esportives
- Amics i Amigues de la UIB

www.uib.cat/informacio
informacio@uib.cat

Sempre tindràs resposta: si no disposam de les dades que ens demanes, t'adreçarem al servei adequat.

Universitat de les Illes Balears

Edifici Ramon Llull

Cra. de Valldemossa, km 7.5

07122 Palma

Tel.: 971 17 29 39

Fax: 971 17 20 64

informacio@uib.cat

www.uib.cat/informacio

Horari: de dilluns a divendres
de 8 a 21 h

jo SI, i tu?

Revista de la Universitat de les Illes Balears

Edició:

Vicerektorat Primer de Planificació i Coordinació Universitària

Son Lledó, Campus Universitari,
Cra. de Valldemossa, km 7.5,
07122 Palma (Illes Balears)
Tel. +34 971 17 34 74

Consell editorial:

Montserrat Casas Ametller,
Rectora;

Martí X. March Cerdà,
vicerektor Primer de Planificació i Coordinació Universitària

Nicolau Dols Salas,
vicerektor de Projecte Cultural

Cels García,
vicerektor de Campus i Estudiants

Direcció:

Joan Pericàs

Redacció:

Antoni Oliver, Montse Pablo i Joan Pericàs

Fotografia:

Servei de Comunicació de la UIB

Assessoria lingüística:

Servei Lingüístic de la UIB

Portada:

Jaume Falconer

Disseny i maquetació:

Carles Canals

Impressió:

Artes Gráficas de Baleares S.L.

Dipòsit legal:

PM 765-2000

Als graduats i graduades de la promoció 2007-2008

Fa alguns anys vàreu arribar a la Universitat de les Illes Balears amb la il·lusió d'iniciar els estudis superiors; avui és un dia important per a tots vosaltres, perquè tancau una etapa i n'obriu una altra de nova.

Ara, amb la il·lusió d'una fita ja aconseguida, quan una porta es tanca, sempre és un bon moment per reflexionar. Potser us podrieu preguntar: He trobat tot allò que esperava a la Universitat? He gaudit estudiant? He triat els estudis més adequats? Per a cada un de vosaltres les respostes són diferents, però encara que un no hagi trobat tot allò que somiava, segur que la seva estada a la UIB li ha proporcionat moltes coses que mai no havia pensat. A part d'emportar-vos un bagatge de coneixements de la vostra especialitat, estic segura que heu tingut experiències molt enriquidores, com la possibilitat d'anar a fer una part dels estudis a altres universitats europees. M'agradaria que la vostra estada a la Universitat us hagués servit per créixer en els valors que han d'anar configurant l'Europa del futur. La tolerància, la solidaritat i el respecte als drets fonamentals han de ser les bases que han de regir entre els ciutadans del gran país de pau que hem d'anar construint entre tots.

editorial

Ara comença per a molts de vosaltres la vida professional, escolliu allò que us agradi, pensau que, si teniu la sort de tenir una feina que us apassioni, hi podreu dedicar la vida, potser no us fareu rics, però podreu ser feliços.

Evidentment els coneixements ja els teniu, teniu en compte que en la vida professional sereu jutjats per la vostra actitud, per la capacitat d'aplicar el que ja sabeu, i sobretot per la capacitat d'aprendre. A tot això la UIB us hi pot ajudar amb els serveis d'orientació professional, de suport a l'autoocupació, i també amb els cursos de formació contínua, els màsters oficials i els doctorats.

Encara que avui, com a merescut reconeixement a la vostra feina, tancau una primera porta, m'agradaria que no us acomiadàssiu de la Universitat, que deixàssiu una part vostra aquí amb nosaltres i que us sentíssiu orgullosos de ser membres de la Universitat de les Illes Balears.

Moltes felicitats, sort i èxit en la vostra vida personal i professional, i recordau que la UIB tindrà sempre la porta oberta per a tots vosaltres!

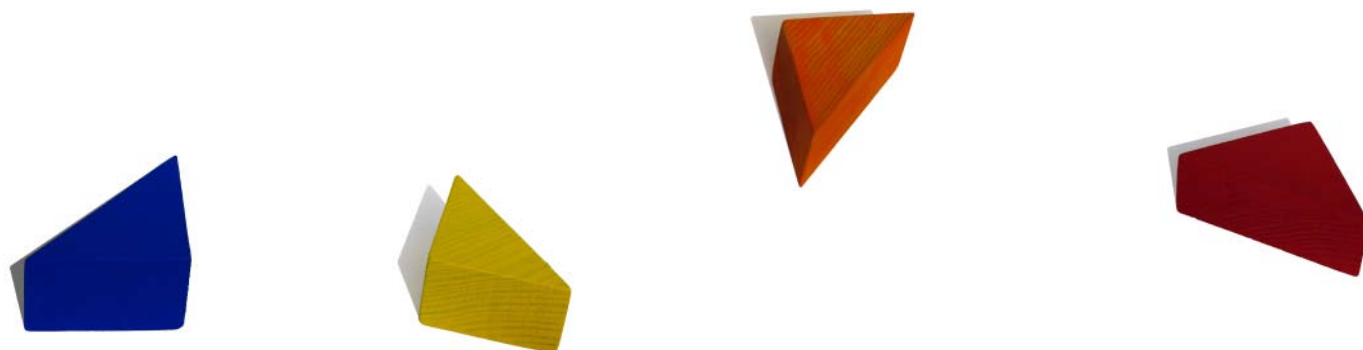
Montserrat Casas, rectora

Índex

> On van els titulats de la UIB?	6
> Els titulats de la UIB: satisfets amb la feina, però no amb el sou	8
> L'opció de seguir conreant la pròpia formació	13
> RESET (Espai de l'Emprenedor i Suport a la nova Empresa Tecnològica)	19
> Entrevista a Joan Gual de Torrella, president de Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Mallorca	26
> L'irrefutable DNA	32
> El cas "Alonso", o quan la creació de nou coneixement millora l'economia i disminueix el risc ecològic	36
> Recerca breus	40
> Universitat d'Estiu 2008	46
> Novetats editorials	50

On van els titu

On són els titulats de la UIB? Treballen? Estan en situació d'atur? Estan satisfets amb el que fan? Tornarien a fer estudis superiors si poguessin tornar a començar?

Respondre a aquestes preguntes resulta essencial per a una Universitat, ja que sense fer-ho no seria possible establir un sistema de garantia de qualitat de la formació que ofereix. La qualitat de la formació té diferents referents: la ciència, el coneixement, etc., però sens dubte l'adequació de la formació rebuda pels titulats a les necessitats socials i productives del país és un dels indicadors de qualitat clau de la docència universitària.

El Servei d'Estadística i Qualitat Universitària sondeja periòdicament el procés d'inserció laboral dels titulats de la UIB i ressegueix, a través d'enquestes, els titulats en la seva inserció al teixit productiu. Això ho fa immediatament després de la seva graduació, però també al cap de tres anys que hagin abandonat les aules. Les dades recollides constitueixen indicadors indispensables per a la mateixa planificació i avaluació, per a la configuració o reformulació de nous plans d'estudis, per copsar les necessitats del mercat i les formatives.

SIS DE CADA DEU TITULATS SÓN DONES

VUIT DE CADA DEU TITULATS TROBEN FEINA ABANS DE SIS MESOS

TRES ANYS DESPRÉS DE GRADUAR-SE, 9 DE CADA 10 TITULATS ESTÀ EN ACTIU I VUIT D'ELLS DIUEN ESTAR SATISFETS AMB EL TREBALL QUE FAN

SET DE CADA DEU TITULATS DESENVOLUPEN UN TREBALL EN CONSONÀNCIA AMB LA SEVA FORMACIÓ UNIVERSITÀRIA

UN 53 PER CENT DELS TITULATS FAN FEINA A L'EMPRESA PRIVADA

VUIT DE CADA DEU TORNARIEN A CURSAR ESTUDIS SUPERIORS

VUIT DE CADA DEU TORNARIEN A MATRICULAR-SE A LA UIB I D'AQUESTS SET FARIAN LA MATEIXA CARRERA

perfil

lats de la UIB?

Els titulats de la UIB: satisfets amb la feina, però no amb el sou

Tres anys després d'haver finalitzat el grau, un 90,5 per cent dels titulats de la UIB treballen, la qual cosa situa la taxa d'atur en una de les més baixes de totes les universitats de l'Estat espanyol

Imaginem-nos deu titulats de nou de la UIB. Acaben de finalitzar el grau i han rebut el diploma que ho acredita. Què se'n farà, d'ells, a partir d'ara?

N'hi ha un que ja té feina perquè l'ha compaginada amb els estudis. Un altre acceptarà en pocs dies la seva primera oferta laboral. Quatre dels seus companys decidiran posar-se tot d'una a cercar feina i uns altres quatre preferiran seguir la seva formació a través de cursos especialitzats, l'oferta de post-grau o el doctorat.

Si augmentàssim la mostra, i en lloc de deu titulats tinguéssim esment de cent, comprovaríem que almenys n'hi hauria dos que s'animarien a treballar per compte propi, fins i tot a crear una empresa, i que un altre s'inseriria en el món laboral a través d'una beca per fer pràctiques en empreses privades o entitats públiques.

A partir d'aquí ara ens convé saber què passa amb aquells que cerquen el seu primer lloc de treball, però sense oblidar que aquells que han optat per continuar la seva formació poden, i de fet ho fan, compaginar-la amb una vida laboral.

La primera feina

Trenta de cada cent titulats de la UIB s'incorporen al mercat de treball en un període inferior a un més des de la seva graduació (30,1%), mentre que si ampliam el període a sis mesos es comprova que aleshores ja han aconseguit un lloc de treball el 53,2 per cent dels titulats. Es pot concloure, doncs, que la inserció laboral dels titulats de la UIB no és, ni de molt, dificultosa, ja que un 12,3 per cent troba col·locació abans d'un any i només un 4,4 per cent dels titulats triga més de dotze mesos a trobar feina. Però quina és la situació d'aquests titulats al cap de tres anys d'haver-se graduat? Treballen? Estan de gust als seus llocs de treball?

Tres anys després d'haver finalitzat el grau, un 90,5 per cent dels titulats de la UIB treballen, la qual cosa situa la taxa d'atur en una de les més baixes de totes les universitats de l'Estat espanyol. En la majoria dels casos (un 52,6%) els titulats ja no conserven el primer lloc de treball, tot i que és alt el percentatge (43,9%) dels que sí que el conserven. La majoria d'ells treballa a l'empresa privada (53,6%), el 35,9 per cent a l'Administració pública i un 9,8 per cent en organismes mixtos (fundacions, etc.).

D'aquells que treballen a l'empresa privada, en un 37,4 per cent dels casos gaudeixen d'un contracte fix i en un 17,7 per cent d'un contracte temporal. Un 23,6 per cent treballen a l'Administració pública, la majoria com a funcionaris interins en espera de plaça (15,9%) o ja com a funcionaris (un 8,7%), seguits dels que pertanyen als cossos de personal laboral.

A l'últim, cinc de cada cent titulats (4,9) per cent treballen com a autònoms i tres de cada cent encara estan en situació

de becaris. Cal destacar malauradament que un 2,6 per cent treballa sense contracte.

Es correspon la formació amb la feina que es desenvolupa?

Set de cada deu titulats desenvolupen una feina a l'empresa o a l'Administració pública en consonància amb la seva formació universitària. Així ho confirmen ells mateixos. La majoria dels llocs de treball que ocupen requereixen o bé una titulació superior (un 33,8%) o bé una titulació mitjana (61,6%).

Vuit de cada deu titulats que ja fan feina tornarien a cursar la carrera a la Universitat de les Illes Balears

De fet, els titulats afirmen que entraren a treballar a l'empresa o a l'Administració sota el requisit d'una titulació específica en un 61,3 per cent dels casos, o bé genèrica en un 14,1 per cent. En contraposició, en un 23,4 per cent dels casos hom no els exigí cap titulació per accedir als llocs que ocupen.

Enquestats sobre el grau en què, en cada lloc de treball, utilitzen els coneixements, competències i habilitats adquirits durant els estudis a la UIB, només respon que poc un 16,9 per cent i que gens un 7,6 per cent. En la resta dels casos (un 74,5%) confirmen que empren els coneixements i habilitats adquirits a les aules en més o menys grau.

Estan satisfets respecte al treball que desenvolupen?

Setanta-sis de cada cent titulats enquestats es consideren molt o bastant satisfets amb la feina que fan, n'hi ha 15 que qualifiquen el seu grau de satisfacció com a mitjà i un 4,4 per cent diuen estar-ne poc o gens satisfets. El grau de satisfacció minva una mica quan hom parla de doblers. Preguntats sobre el seu salari, el 49 per cent estan contents amb els doblers que guanyen. En canvi un 29,6 per cent no acaben de conformar-s'hi i un 17,1 no s'hi conformen definitivament. I és que a les Illes

Setanta-sis de cada cent titulats enquestats es consideren molt o bastant satisfets amb la feina que fan, altres 15 qualifiquen el seu grau de satisfacció com a mitjà i un 4,4 per cent diu estar-ne poc o gens satisfet

Balears els sous dels titulats universitaris són baixos en comparació amb altres indrets. Solament un 5,4 per cent gaudeixen d'un salari anual brut superior als 30.000 euros, mentre que el sou de la majoria (un 45,4%) se situa entre els 18.000 i els 30.000 euros. No ultrapassen els 18.000 euros anuals un 17 per cent i un 18,2 per cent no superen els 15.000 euros.

Tot i l'entrebanc econòmic, 82 titulats de cada cent tornarien a cursar estudis superiors si ara, al cap de tres anys d'haver acabat la carrera, haguessin de decidir què fer amb la seva vida. La gran majoria optaria per tornar a estudiar a la UIB, gairebé 80 de cada cent, tot i que n'hi hauria 16 que canviarien d'universitat. Els percentatges decreixen un poc quan els titulats es plantegen si tornarien a estudiar la mateixa especialitat. En aquest cas 26 de cada cent no trepitjarien per on ho feren anys enrere. Tanmateix, però, 70 de cada cent afirmen que es matricularien en el mateix centre on ho feren per cursar la mateixa carrera.

La UIB s'examina a través dels seus graduats

La possibilitat d'enquestar els antics alumnes de la UIB quan ja formen part del teixit productiu de les Illes Balears i quan han tingut la possibilitat de contrastar la formació rebuda amb el dia a dia de la pràctica és un instrument cabdal per a la institució a l'hora de corregir mancances i, avui com mai, a l'hora de confeccionar nous plans d'estudis que tinguin molt presents els dèficits i també les fortaleeses apuntades.

Els titulats valoren molt positivament la formació teòrica rebuda a la UIB, l'adquisició de valors com la responsabilitat, l'adquisició de competències de gestió i planificació, de dur endavant un projecte en equip, de resoldre problemes, entre d'altres. Però, al mateix temps, apunten com a febleses formatives la seva poca preparació en el maneig d'eines informàtiques o la seva poca capacitat d'empenta i lideratge.

Quan contraposen la formació en cada

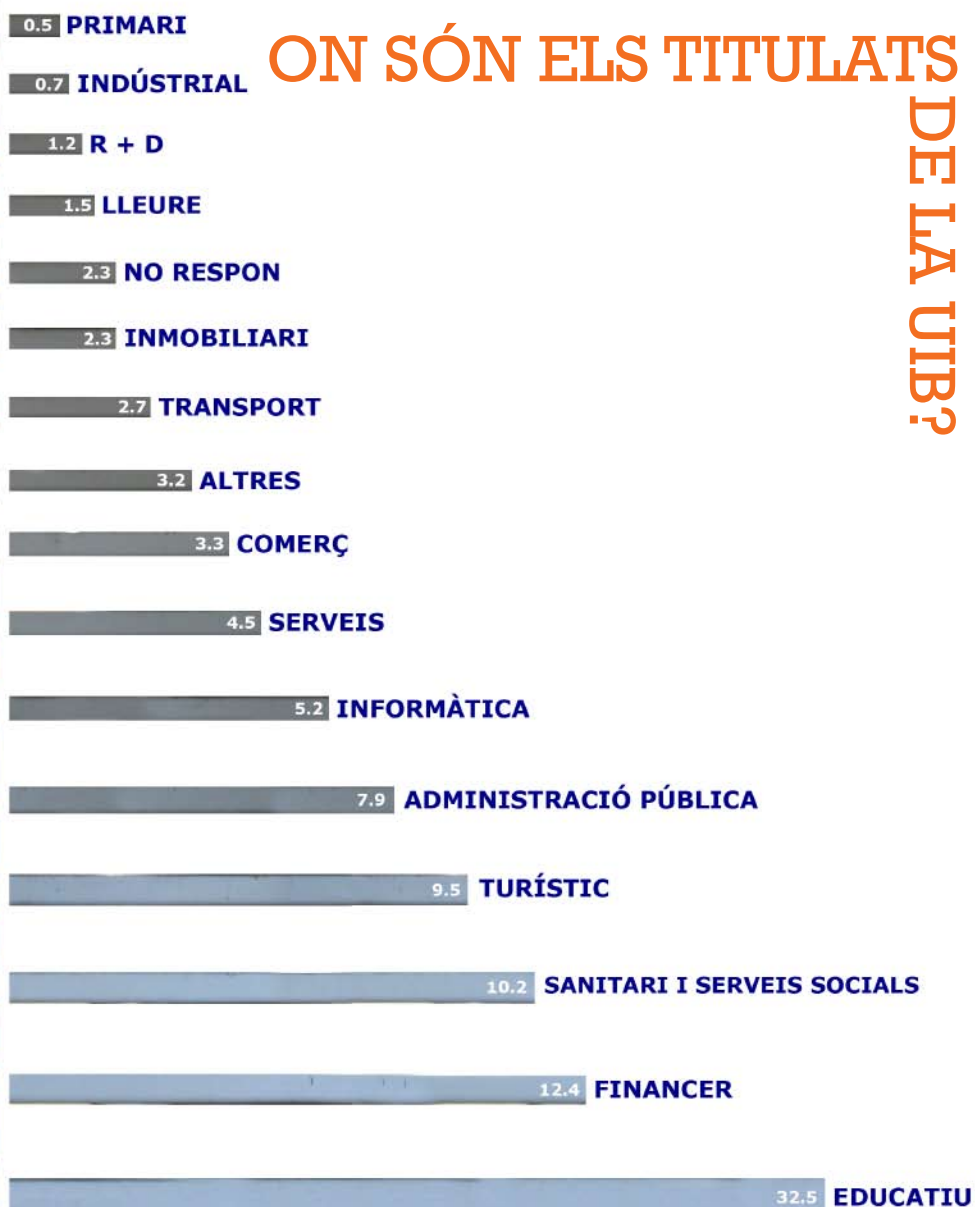
competència amb l'ús real que en fan al dia a dia, els titulats valoren sobre-

Els titulats valoren molt positivament la formació teòrica rebuda a la UIB, l'adquisició de valors com la responsabilitat, de competències de gestió i planificació

tot el nivell de responsabilitat que són capaços d'assolir en la seva activitat laboral i, amb aquest ordre d'importància, les capacitats de planificació, negociació i de treballar en equip, la formació pràctica, el pensament crític, l'expressió oral, i qualifiquen amb puntuacions més baixes, tot i que sempre més alt que l'aprobat, la utilitat de la formació teòrica rebuda.

ON SÓN ELS TITULATS DE LA UIB?

Percentatge d'ocupació pers sectors

Quins mètodes fan servir els titulats de la UIB per cercar feina?

Segons l'enquesta realitzada pel SEQUA entre els titulats que es graduaren l'any acadèmic 2003-2004, són diversos els mètodes que fan servir per cercar feina i en molts casos hi ha diverses vies seguides al mateix temps. L'autocandidatura, és a dir, proposant-se directament és la més comuna. Així ho confirmen els 61 per cent dels enquestats. Els titulats també es decanten per altres camins que presenten percentatges molt similars: a través del Departament d'Orientació i Inserció Professional de la mateixa UIB ho fan un 28,3 per cent; a través del Servei d'Ocupació de les Illes Balears, un 27 per cent; a través d'altres

Per a molts estudiants el camí d'entrada al món laboral és la realització de pràctiques en empreses i entitats públiques

borses de treball (IMFOF, CAEB), un altre 26,2 per cent; a través d'anuncis a la premsa, un 24,4 per cent. Els contactes personals segueixen essent una via molt emprada. Així diuen fer-ho un 28,3 per cent dels enquestats. Les vies

menys emprades, en canvi, són les empreses de treball temporal i les empreses de selecció. Val a dir, també, que un 25,9 per cent dels titulats opten per presentar-se a oposicions o concursos públics per accedir a l'Administració.

Per a molts alumnes existeix una altre camí d'entrada al món laboral, i és a través de la realització de pràctiques en empreses i entitats públiques quan encara són estudiants. Dels estudiants que realitzen aquesta formació pràctica a través de beques, un 30 per cent acaben contractats per l'empresa o entitat que els ha acollit.

Què pot oferir la UIB?

- Incloure el títol en una borsa de treball, gestionada pel DOIP, que així proporciona candidats amb un perfil universitari a les empreses/entitats que els fan arribar una oferta laboral. La inscripció es fa a través d'una aplicació informàtica, el DOIP virtual.
- Facilitar una Guia d'empreses i entitats de les Illes Balears, una eina útil en la recerca de feina i que a la vegada facilita l'apropament de les empreses i entitats a aquest col·lectiu per a futures relacions professionals. Es pot accedir a aquesta guia, estructurada per sectors, a l'adreça: www.fueib.net
- Facilitar una Guia d'orientació professional per a universitaris. Dividida en diversos apartats, hom hi pot trobar informació interessant sobre tot el procés de recerca de feina. Està disponible en línia <www.fueib.net/guia/universitaris/cat/index.html> o en cd-rom. És gratuïta, basta demanar-la a l'adreça <fueidoip@uib.cat>.
- Posar a l'abast un tauler d'ofertes on el títol pot trobar tant ofertes laborals com pràctiques remunerades, estructurades per opcions segons cada perfil professional.

La UIB posa a l'abast un tauler d'ofertes on el títol pot trobar tant ofertes laborals com pràctiques remunerades, estructurades per opcions segons cada perfil professional.

- Sessions personalitzades d'orientació professional, on es dona formació sobre la manera de comportar-se en una entrevista de treball i d'elaborar un currículum vitae, sobre la legislació laboral que convé consultar i formació en tècniques i recursos de recerca de treball.
- Beques remunerades de formació pràctica en entitats públiques per a titulats recents, a través del programa Titulats universitaris a l'ocupació (TUO).

- Beques remunerades per fer pràctiques en empreses de la Unió Europea, adreçades tant a titulats de nou com a estudiants a través del programa Leonardo da Vinci, gestionat per la CAEB amb la col·laboració amb la UIB.

- Beques remunerades per a estudiants que vulguin fer pràctiques i que hagin aprovat el 50% dels crèdits.

- Accés a la realització de pràctiques en entitats públiques i privades per als alumnes d'algun curs de postgrau (títol d'especialista universitari i títol de màster universitari) amb la finalitat de conèixer el funcionament d'aquestes entitats i els seus mètodes i tècniques de treball i organització, així com de contrastar i desenvolupar amb la pràctica els coneixements teòrics adquirits. Un alt percentatge d'alumnes en pràctiques passen a formar part de les plantilles de les empreses on s'han format.

- Pràctiques formatives en empreses europees a través del programa Argo.

- Recursos sobre teletreball, ofertes d'ocupació pública, autoocupació, beques, concursos i premis, treball a l'estranger, treball solidari, etc.

El Fòrum de l'Ocupació

El IV Fòrum de l'Ocupació de la Universitat de les Illes Balears aconseguí per quart any el seu objectiu: l'apropament entre els joves i el món laboral per facilitar el coneixement mutu entre els professionals. Hi participaren un total de 42 empreses i entitats, es va dur a terme els dies 12 i 13 de març de 2008 i rebé la visita de 4.700 estudiants i titulats universitaris, 1.400 dels quals assistiren a les presentacions d'empreses. La web oficial del Fòrum va registrar gairebé 27.000 visites i hi hagué 500 estudiants que lliuraren els seus currículums a les empreses i entitats presents al fòrum.

El Fòrum va ser organitzat pel Departament d'Orientació i Inserció Professional de la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears, en col·laboració amb el Tour del Empleo i amb el patrocini del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB); la Caixa de Balears, «Sa Nostra»; i la CAM.

El Fòrum possibilità als estudiants i titulats la visita als estands d'empreses i institucions i l'assistència a presentacions i cafès col·loqui amb l'objectiu de conèixer les vies de promoció, àrees de treball, etc., de cada entitat i empresa.

www.forumuib.com

Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears.
Departament d'Orientació i Inserció Professional (DOIP)

Edifici de les instal·lacions esportives
Campus de la Universitat de les Illes Balears
Cra. de Valldemossa,
km 7.5
07122 Palma

Tel.: +34 - 971 25 96 97
Fax: +34 - 971 25 95 16

Adreça electrònica:
fuedoip@uib.cat
web: www.fueib.net/doip

Centre d'Estudis de Postgrau (CEP)

Cas Jai

Cra. de Valldemossa, km 7.5

07122 Palma (Illes Balears)

Tel.: 971 17 27 76 - 971 17 33 36

Fax: 971 25 95 75

Correu electrònic: postgrau@uib.es

Adreça electrònica: cep.uib.es

Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears (FUEIB)

Edifici Sa Riera

C/ de Miquel dels Sants Oliver,

2, 2n pis

07122 Palma

Tel.: 971 25 96 96

Fax: 971 17 25 43

Correu electrònic:

fue.formaciopostgrau@uib.es

Adreça electrònica:

www.fueib.cat

Horari: de dilluns a divendres

de 9 a 21 h

Institut de Ciències de l'Educació (ICE)

Edifici Sa Riera

C/ de Miquel dels Sants Oliver,

2, 2n pis

07122 Palma

Tel.: 971 17 30 14

Fax: 971 17 24 01

Adreça electrònica: www.uib.cat/ice

L'opció de seguir conreant la pròpia formació

Quatre de cada deu titulats de nou segueixen conreant la seva formació a través de cursos especialitzats, l'oferta de postgrau o el doctorat. La gran majoria d'aquests alumnes fa estudis presencials a la UIB (un 74,9 per cent). Per ordre d'importància, els titulats de nou fan estudis de postgrau, estudis de segon cicle, cursos especialitzats, inicien una nova carrera o, finalment, alguns fan el doctorat.

La matrícula a cursos d'idiomes és també una sortida formativa, però principalment es fa a centres no universitaris espanyols o estrangers. De fet, un 24,3 per cent dels titulats opten per seguir formant-se en centres no universitaris però espanyols on estudien o bé idiomes o cursos d'especialització.

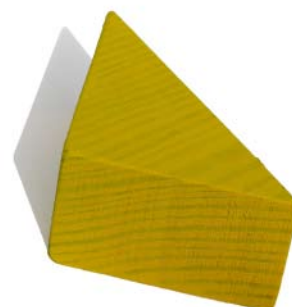
La resta d'universitats espanyoles tam-

bé acullen titulats de la UIB, i en aquest cas (un 13,4 per cent) es tracta majoritàriament de persones que es desplacen per cursar el postgrau o estudis de segon cicle.

Si tenim en compte el tipus d'estudi, podem dir que un 28,3 per cent dels titulats que segueixen formant-se ho fan a través del postgrau. La majoria ho fa a la UIB (65,9 per cent), mentre que un 28,7 per cent es desplaça a una altra universitat espanyola.

Un 23,5 per cent dels titulats decideixen completar la seva formació a través de cursos especialitzats. En aquest cas, tot i que la UIB segueix essent la seva primera opció (46,1 per cent), també els segueixen a centres universitaris o no universitaris espanyols i estrangers.

Quant als que decideixen fer estudis de segon cicle, la majoria també els cursen a la UIB (un 78 per cent), de la mateixa manera que els que es decideixen per fer el doctorat i assolir un perfil docent i com a investigadors. En aquest cas, de cada 100 titulats només 11 inicien el camí per ser doctor i, d'aquests, el 90 per cent ho fan a la UIB.

La UIB, un pol d'atracció d'universitaris d'arreu del món

Però no solament els titulats de nou elegeixen el camí del postgrau i l'especialització. A data d'avui un total de 1.852 persones, siguin alumnes que s'han acabat de titular o persones que ja duen a l'esquena una dilatada carrera professional, segueixen estudis de postgrau a la UIB. Els seus interessos són diversos. Uns ho fan per ampliar la seva formació, actualitzar els coneixements i aplicar-los a la seva feina diària, o amb la intenció de prosperar en la seva activitat laboral. D'altres es formen abans de plantejar-se buscar una primera feina: prefereixen adoptar un perfil professional determinat abans d'inserir-se en el mercat laboral. I finalment, d'altres han elegit el camí de la recerca.

D'entre aquestes persones destaquen aquells ciutadans que han elegit la UIB per completar la seva formació procedents d'altres indrets del món. En l'actualitat segueixen estudis de postgrau oficial i doctorat a la UIB 155 persones procedents de 26 països. D'aquests, 54 cursen algun màster oficial que tindrà validesa en tota la Unió Europea; i d'altres 104 fan a la UIB el seu doctorat (6 en els programes oficials i 95 en els corresponents a l'anterior model educatiu però que mantenen vigència fins a l'any acadèmic 2009-2010).

Finalment, fins a 259 persones procedents d'altres països cursen algun estudi de postgrau propi d'entre els que formen l'oferta de la UIB per cobrir les necessitats de formació continuada de la població.

Tal com ha dit la Rectora de la UIB, doctora Montserrat Casas, "a banda de mantenir un ventall ampli de titulacions de grau, l'aposta ha de ser el postgrau. En aquests moments i en alguns màsters més del 50 per cent de l'alumnat ja prové d'altres universitats de l'Estat o de la resta d'Europa, i aquest és un dels camins que volem potenciar: confegir una oferta de postgrau de gran qualitat i atractiu i que a més doni resposta a les necessitats de formació contínua de la població balear".

El postgrau suposa un dels grans reptes d'una UIB consolidada que mira cap al futur amb la vocació de ser pol d'atracció d'universitaris d'arreu del món que l'escullen per completar la seva formació especialitzada.

Alumnes d'altres països que cursen estudis de postgrau oficials a la UIB al curs 2007/2008

País	Núm. Alumnes	Homes	Dones	Alumnes de màsters oficials EEES	Edats mínima i màxima	Alumnes de programes oficials de doctorat EEES	Edats mínima i màxima	Alumnes de programes de doctorat segons el pla antic RD 778/1967	Edats mínima i màxima
Tanzània	2		2			1	33	1	33
Turquia	2	2		1	22	1	25		
Brasil	52	15	37	11	23-46	2	44-53	39	23-63
Camerun	2	1	1	1	27			1	29
Perú	6	3	3	1	42			5	26-47
Alemanya	5	2	3	2	27-32	1	33	2	32-37
Mèxic	15	5	10	6	28-52			9	31-51
Xile	5	1	4	1	25			4	28-51
França	2		2	2	24				
Cuba	2		2	2	29-49				
Eslovènia	2	1	1	2	27				
Argentina	11	2	9	4	31-49	1	31	6	27-48
Marroc	5	5		4	26-34			1	28
Itàlia	6	5	1	3	23-36			3	25-34
Lituània	1		1	1	29				
Canadà	1	1		1	23				
Colòmbia	15	7	8	5	32-44			10	25-41
Dominica	1	1		1	27				
Veneçuela	5	1	4	2	29-34			3	32-45
Equador	3		3	3	34-52				
St ^a Llúcia	1		1	1	28				
Polònia	4	2	2					4	36-42
Tunísia	1	1						1	27
Romania	2		2					2	26-27
Portugal	3	2	1					3	32-51
Costa Rica	1		1					1	32
TOTAL	155	57	98	54	23-52	6	25-53	95	23-63

Alumnes de postgrau a la UIB al curs 2007/2008

Alumnes de màsters oficials EEES*	Alumnes de programes oficials de doctorat EEES*	Alumnes de programes de doctorat segons el pla antic RD 778/1967	Alumnes de programes de postgrau propis, no oficials	TOTAL
371	55	680	746	1.852

* (estudis vigents des de 2006)

Alumnes de màsters oficials EEES al curs 2007/2008

		Percentatge
HOMES	140	37,74
DONES	231	62,26
TOTAL	371	100
D'ALTRES PAÏSOS	54	14,55

Alumnes de programes oficials de doctorat EEES al curs 2007/2008

		Percentatge
HOMES	32	58,18
DONES	23	41,81
TOTAL	55	100
D'ALTRES PAÏSOS	6	10,90

Alumnes de programes de doctorat segons el pla antic RD 778/1967 al curs 2007/2008

		Percentatge
HOMES	303	44,55
DONES	377	55,44
TOTAL	680	100
D'ALTRES PAÏSOS	95	13,97

Alumnes de programes de postgrau propis, no oficials al curs 2007/2008

		Percentatge
HOMES	263	35,25
DONES	483	64,75
TOTAL	746	100
D'ALTRES PAÏSOS	259	34,71

L'edat no és mai un obstacle per formar-se

Si bé es cert que la majoria, un 38 per cent, dels alumnes de màsters oficials a la UIB tenen entre 25 i 29 anys, un 21,29% tenen entre 30 i 34 anys, un 8,89% ja han complert els 35 anys i un 19,13% ja tenen la quarantena. La majoria d'alumnes de doctorat oficial tenen edats compreses entre els 25 i 29 anys (54,54 per cent), seguits dels que se situen entre els 30 i els 34 anys (25,45 per cent).

No obstant l'anterior un 7,27 per cent ja ha complert els 35 anys i un 9,09 per cent ja ha passat la quarantena.

Quant als ciutadans estrangers que cursen estudis de postgrau oficial a la UIB tenen edats compreses entre els 23 i els 52 anys. D'entre els alumnes estrangers de programes de doctorat oficial – sis alumnes – el més jove té 25 anys i el més major n'ha complert 53. No obstant l'anterior, la persona de més edat que segueix estudis de postgrau és una alumna de 63 anys matriculada al programa

de doctorat en Educació Ambiental, segons l'antic model. D'altra banda, en relació a la distribució per sexes, els alumnes de màsters oficials segueixen la tendència que també s'observa en els estudis de grau, la majoria són dones, un 62,26% del total. En canvi s'inverteix en el cas dels alumnes matriculats a programes de doctorat oficial, en els que les dones són minoria amb un 41,81 per cent del total. Aquesta minoria explica en part els percentatges menors que presenta la dona entre els personal docent i investigador.

LES OPCIONS EN EL MARC DE L'ESPAI EUROPEU D'EDUCACIÓ SUPERIOR: ¿DOCENT I INVESTIGADOR? ¿PROFESSIONAL?

La reforma del sistema d'estudis universitaris en el marc de l'espai europeu d'educació superior (EEES) inclou estudis de grau i postgrau i s'estructura en tres cicles. El primer cicle condueix a l'obtenció d'un títol oficial de grau, equivalent als actuals estudis de primer i segon cicle. El segon i tercer cicle estan integrats en els estudis de postgrau i condueixen als títols oficials de màster i de doctor, respectivament.

La titulació universitària de grau suposa tant sols un punt i seguit en el camí de la formació. El postgrau obri un ampli ventall de possibilitats que van des de l'assoliment d'un perfil especialitzat en la recerca, a través del doctorat, fins a l'especialització molt concretada de caire professional (a través de la realització de màsters), sense oblidar la revisió i ampliació de coneixements a través dels cursos de formació contínua. A la UIB el Centre d'Estudis de Postgrau abasta aquests àmbits de gestió: els títols oficials de postgrau i els programes de doctorat oficial, els títols propis de postgrau i la formació contínua, tres grans àrees, doncs, que garanteixen la continuïtat en la formació dels ja titulats.

Quines diferències hi ha entre aquestes distintes opcions?

1.- Els estudis oficials de postgrau i doctorat, en el marc de l'Espai Europeu d'Educació Superior, tenen una validesa en tot el territori europeu i s'ofereixen amb preus públics, ja que són subvencionats per l'Administració. A l'hora de confeccionar-los se segueixen les directrius marcades per cada universitat amb l'aprovació del Govern de l'autonomia corresponent.

2.- Els estudis de postgrau no oficials i la formació contínua tenen distints tipus de finançament, d'entitats privades a administracions o les pròpies matrícules i no tenen validesa "per se" en tot el territori europeu, tot i que la contrastada qualitat de molts d'ells els converteix en una referència en la formació de postgrau.

Els ensenyaments de postgrau i d'especialització són, per llur pròpia naturalesa, summament adequats per configurar estudis propis de la Universitat, ja que poden donar resposta, en un període breu de temps, a les necessitats de formació d'un determinat grup de la societat. Aquesta formació té la capacitat d'adaptar-se a les característiques de cada un dels col·lectius, perquè gràcies a la seva ductilitat, poden aconseguir la plena conjugació entre les expectatives formatives dels receptors i els continguts de la formació.

EL FUTUR PROFESSIONAL: ELS POSTGRAUS OFICIALS

Els estudis de segon cicle són els conduents a l'obtenció del títol de màster i permeten al titulat aconseguir un perfil professional molt més acurat.

A hores d'ara la UIB acull 371 alumnes als distints programes de postgrau oficials. D'aquests 54 són universitaris procedents d'altres països.

Per a l'any acadèmic 2008-2009 l'oferta de màsters oficials és la següent:

Ciències de la salut i del comportament

- Màster de biotecnologia, genètica i biologia cel·lular
- Màster de ciències socials aplicades a l'atenció sociosanitària
- Màster de neurociències
- Màster en nutrició humana i qualitat dels aliments

Ciències econòmiques i jurídiques

- Màster en comptabilitat
- Màster en direcció i planificació del turisme
- Màster en economia del turisme i del medi ambient
- Màster en pràctica jurídica

Ciències experimentals i tecnologies

- Màster de salut laboral (prevenció de riscos laborals)
- Màster d'avanços en física i química per a professionals
- Màster en biologia de les plantes en condicions mediterrànies
- Màster en ciència i tecnologia química

- Màster en enginyeria electrònica
- Màster en física
- Màster en microbiologia avançada
- Màster en nutrigenòmica i nutrició personalitzada
- Màster de matemàtiques
- Màster en tecnologies de la informació i de les comunicacions
- Màster en química teòrica i modelat computacional
- Màster en ecologia marina

Humanitats i ciències socials

- Màster de l'oral a l'escrit: la llengua i literatura catalanes des de la perspectiva de l'oralitat
- Màster en cognició i evolució humana
- Màster en comunicació: reptes de la comunicació al segle XXI
- Màster en filosofia contemporània
- Màster en patrimoni cultural: investigació i gestió
- Màster en tecnologia educativa: aprenentatge virtual i gestió del coneixement

El nombre de crèdits necessaris per a l'obtenció d'un títol oficial de màster és d'un mínim de 60 i un màxim de 120, i la durada pot ser d'un a dos cursos acadèmics.

EL FUTUR DOCENT I COM A INVESTIGADORS: EL DOCTORAT

La UIB ofereix una àmplia oferta de tercer cicle, que té com a finalitat la formació avançada en les tècniques d'investigació. Aquesta formació inclou l'elaboració i presentació de la tesi doctoral corresponent. La tesi doctoral consisteix en un treball original d'investigació relacionat amb els camps científic, tècnic, humanístic o artístic del programa de postgrau. La superació del tercer cicle dona dret a l'obtenció del títol de doctor, que representa el nivell més elevat en l'educació superior i facultat per a la docència i la investigació, d'acord amb la legislació vigent.

En l'actualitat 735 persones fan el doctorat a la UIB. D'aquests, 680 el fan segons el model educatiu anterior i 96 procedeixen d'altres indrets del món. La vigència d'aquests programes de doctorat finalitza l'any acadèmic 2009-2010. D'altres 55 titulats ja han iniciat el doctorat segons els nous criteris de l'Espai Europeu d'Educació Superior. Entre aquests, sis són procedents d'altres països.

Per accedir al doctorat un estudiant ha d'haver obtingut un mínim de 60 crèdits en els programes oficials de postgrau o estar en possessió del títol oficial de màster, sempre que hagi superat un mínim de 300 crèdits en el conjunt dels estudis universitaris de grau i postgrau.

Per als titulats d'anteriors sistemes universitaris, els requisits d'accés al doctorat són: estar en possessió del títol de llicenciat, arquitecte o enginyer superior i tenir 60 crèdits de postgrau o títol de màster; i estar en possessió del títol de diplomant, arquitecte tècnic o enginyer tècnic i tenir 60 crèdits de postgrau o títol de màster i, a més, el nombre de crèdits addicionals de grau o de postgrau fins a 300 crèdits.

Els estudiants matriculats a estudis de tercer cicle d'anteriors sistemes universitaris poden accedir al doctorat sempre que tinguin convalidats 60 crèdits dels estudis oficials de postgrau.

Per a l'any acadèmic 2008-2009 la UIB ofereix els programes de doctorat oficials següents:

Ciències de la salut i del comportament

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències de la salut i del comportament (de biotecnologia, genètica i biologia cel·lular)
- Doctor per la UIB dins el programa de ciències de la salut i del comportament (de neurociències)
- Doctor per la UIB dins el programa de ciències de la salut i del comportament (nutrició humana i qualitat dels aliments)*

Ciències econòmiques i jurídiques

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències econòmiques i jurídiques (economia del turisme i del medi ambient)*

Ciències experimentals i tecnologies

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (biologia de les plantes en condicions mediterrànies)
- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (ciència i tecnologia química)*
- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (de matemàtiques)
- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (ecologia marina)
- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (enginyeria electrònica)*

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (física)*

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (microbiologia avançada)*

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (nutrigenòmica i nutrició personalitzada)*

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (tecnologies de la informació i de les comunicacions)

- Doctor per la UIB dins el programa de ciències experimentals i tecnologies (química teòrica i modelat computacional)

Humanitats i ciències socials

- Doctor per la UIB dins el programa d'humanitats i ciències socials (cognició i evolució humana)*

- Doctor per la UIB dins el programa d'humanitats i ciències socials (de l'oral a l'escrit: la llengua i literatura catalanes des de la perspectiva de l'oralitat)

- Doctor per la UIB dins el programa d'humanitats i ciències socials (patrimoni cultural: investigació i gestió)

- Doctor per la UIB dins el programa d'humanitats i ciències socials (tecnologia educativa: aprenentatge virtual i gestió del coneixement)*

- Doctor per la UIB dins el programa d'humanitats i ciències socials (filosofia contemporània)*

**Doctorat en tràmit de renovació de la Menció de Qualitat pel Ministeri d'Educació i Ciència per al curs acadèmic 2008-2009*

ELS TÍTOLS PROPIS DE POSTGRAU I D'ESPECIALITZACIÓ PROFESSIONAL

Els títols propis de postgrau de la Universitat de les Illes Balears són gestionats per la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears, per l'Institut de Ciències de l'Educació i per altres centres i instituts propis o adscrits a la Universitat. En l'actualitat (dades de l'any acadèmic 2007-2008) un total de 746 alum-

nes segueixen algun d'aquests cursos de postgrau. D'aquests, 259 provenen d'altres països.

D'altra banda, cal dir que els de postgrau no són els únics cursos propis de la UIB que constitueixen la seva oferta per a la formació continuada. La Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears gestiona actualment un centenar de cursos de molt distintes te-

màtiques amb un volum d'alumnes que supera els 1899.

Per a l'any acadèmic 2008-2009 l'oferta de cursos de postgrau propis de la UIB està constituïda per 70 cursos, dels quals 10 són en línia, tot i que està previst ampliar aquesta oferta a partir del 24 de juliol. Podreu trobar el llistat complet a la pàgina web: www.fueib.cat

Per a l'any acadèmic 2008-2009 la UIB ofereix els postgraus propis següents:

EU: Especialista universitari

Ciències jurídiques

- EU en Dret Urbanístic i Ordenació del Territori (27 crèdits). Per videoconferència a Menorca i Eivissa
- ExU en Relacions Laborals i de la Seguretat Social (10,4 crèdits)

Ciències de la Salut

- MU en Direcció de Serveis Clínics i Assistencials (54 crèdits)
- EU en Salut Mental a la Pràctica Clínica (20 crèdits)
- MU en Medicina Estètica (60 crèdits)
 - EU en Medicina Estètica: Aspectes Mèdics (25 crèdits)
 - EU en Medicina Estètica: Aspectes Intervencionistes (23 crèdits)

- MU en Implantologia i Cirurgia Oral (53 crèdits)
- MU en Cirurgia Oral i Estètica Dental (53 crèdits)
- MU en Implantologia Oral i Estètica Dental (53 crèdits)
 - EU en Implantologia Oral (22,5 crèdits)
 - EU en Estètica Dental (22,5 crèdits)
 - EU en Cirurgia Oral (22,5 crèdits)
- MU en Nutrició Comunitària (51,5 crèdits)
 - EU en Educació Nutricional (21 crèdits)
- ExU en Nutrició i Alimentació Infantil (12,5 crèdits)

Ciències Socials

- ExU en Educació per a la Salut en la Infància i l'Adolescència (10 crèdits) ICE
- EU en Gestió Escènica (20 crèdits) ESADIB
 - ExU en Gestió d'Espais Escènics i Producció (10 crèdits)
- MU en Hisenda Pública, Sistema Impositiu i Procediments Tributaris (50 crèdits)
- EU en Gestió d'Empreses per a no Economistes (20,5 crèdits)
- MU en Organització i Direcció d'Esdeveniments Corporatius (50 crèdits) Escola Universitària de Turisme Felipe Moreno
 - EU en Organització d'Esdeveniments Corporatius (20 crèdits)
 - EU en Direcció d'Esdeveniments Corporatius (29 crèdits)
- ExU en Gestió de Recintes Aeroportuàries (10,6 crèdits) Escola Universitària de Turisme Felipe Moreno
- MU en Gestió Turística (58 crèdits). Especialitats en Direcció d'Hotels i en Turisme Sostenible.
 - ExU en Administració d'Empreses Hoteleres (11 crèdits)
 - ExU en Planificació i Turisme Sostenible (15,5 crèdits)
 - ExU en Gestió de Qualitat Total (10 crèdits)
 - CA en Direcció Financera (4 crèdits)
 - CA en Direcció de Màrqueting Turístic (3 crèdits)
 - CA en Planificació i Turisme Sostenible (2,5 crèdits)
 - CA en Política Turística (4 crèdits)
- MU en Direcció d'Empreses de Serveis (58 crèdits). Especialitats en Marketing, en Finances i en Recursos Humans
 - ExU en Mercats Financiers (11 crèdits)
 - ExU en Habilitats Directives Avançades (10,5 crèdits)
 - ExU en Administració de Recursos Humans (16 crèdits)

ExU: Expert universitari

MU: Màster universitari

CA: Curs d'actualització

- ExU en Finances Corporatives (12 crèdits)
- ExU en Direcció de Màrqueting (16 crèdits)
- CA en Organització de Recursos Humans (3,5 crèdits)
- CA en Tècniques de Direcció i Desenvolupament Personal (4 crèdits)
- CA en Direcció de Màrqueting (3 crèdits)
- CA en Investigació de Mercats (2,5 crèdits)
- CA en Direcció Financera (2,5 crèdits)
- CA en Gestió de Qualitat (3 crèdits)
- CA en Atenció al Client (2,5 crèdits)
- CA en Finances i Control de Gestió (5 crèdits)
- CA en Direcció Estratègica (3 crèdits)
- CA en Mercats i Institucions Financeres (5 crèdits)
- CA en Finances Internacionals (3 crèdits)
- CA en Planificació de Recursos Humans (3 crèdits)
- CA en Desenvolupament de Recursos Humans (3 crèdits)
- CA en Organització i Administració de Recursos Humans (2,5 crèdits)

- EU en Planificació i Gestió de Recursos Humans (27,5 crèdits)
- EU en Cooperació per al Desenvolupament (25 crèdits). **Modalitat en línia**
- ExU en Atenció a la Diversitat en Educació Secundària (10 crèdits). **Modalitat en línia**
- CA Com es Poden Dirigir i Motivar Equips de Treball (6 crèdits). **Modalitat en línia**
- ExU en Línia en Anàlisi Psicosocial de la Violència de Gènere (11 crèdits). **Modalitat en línia**
- ExU en Tècniques Docents de Grau Superior (10 crèdits). ICE
- EU en Atenció Primerenca. Detecció, Diagnòstic i Tractament en l'Infant de 0 a 6 anys (20 crèdits). ICE
- CA Com podem optimitzar el treball en equip i la gestió del nostre temps? (6 crèdits). **Modalitat en línia**
- CA Formació de Pares i Educadors en el Maneig de Conductes Problemàtiques en el Nen (5 crèdits). **Modalitat en línia**
- EU en Fisioteràpia en Atenció Primària i Salut Comunitària (20 crèdits). **Modalitat en línia**
- EU en Gestió i Polítiques Culturals. (21 crèdits). **Modalitat en línia**
- EU en Tècniques de Resolució de Conflictes Juvenils. (26 crèdits). Especialitats en Àmbit Comunitari, en Àmbit Familiar i en Àmbit Escolar. **Modalitat en línia**
 - ExU en Tècniques de Resolució de Conflictes Juvenils (16 crèdits)
- EU en Plans de Convivència. (26 crèdits). Especialitats en Àmbit Comunitari, en Àmbit Familiar i en Àmbit Escolar. **Modalitat en línia**
 - ExU en Plans de Convivència (16 crèdits)

Humanitats

- ExU en Teoria i Pràctica de la Traducció Literària (12,5 crèdits)

Ciències Tècniques i Ciències Experimentals

- MU en Salut Laboral: especialitats en Seguretat en el Treball, Ergonomia i Psicosociologia Aplicada i Higiene Industrial (60 crèdits)
- EU en Mons Gràfics 3D: Creació, Desenvolupament i Interacció (21 crèdits)

Es tracta d'una relació provisional de l'oferta de títols propis de postgrau de la UIB que s'ampliarà a partir del 24 de juliol.

Consulta la pàgina web: www.fueib.cat

www.uib.cat/aauib

Amics i Amigues
de la
AAUIB

Vicerectorat d'Estudiants i Campus

PARTICIPA-HI

amicsiamigues@uib.cat

U

de la

Amigues

Amics i Amigues de la **UIB** (AAUIB)
Servei d'Informació
Edifici Ramon Llull
Cra. de Valldemossa, km 7.5
07122 Palma (Illes Balears)
Telèfon: 971 17 29 39
Fax: 971 17 20 64

Horari d'atenció: de 8 a 21 hores de dilluns a divendres

RESET

Espai de l'Emprenedor i Suport a la nova Empresa Tecnològica

El foment de l'esperit emprenedor dels estudiants i titulats de la Universitat de les Illes Balears és una de les línies estratègiques d'actuació que s'ha marcat l'actual equip rectoral, encapçalat per la doctora Montserrat Casas. Però, què significa posseir un esperit emprenedor? Doncs, senzillament, tenir una sèrie d'aptituds, actituds i coneixements que permeten a una persona, en aquest cas un universitari, gestar, avaluar, crear i consolidar una nova idea empresarial. A la pràctica, l'emprenedor és una persona capaç de convertir una idea, un projecte, en una empresa. Ser el cap d'un mateix suposa estar sempre disponible, renunciar a la reivindicació dels drets socials de què gaudeix l'assalariat, acostumar-se a variacions en el nivell d'ingressos, etc. Però també té molts avantatges: autonomia, creativitat, superació...

Per regla general els titulats de nou de la UIB opten per seguir formant-se i cursar un postgrau o bé s'insereixen en el teixit productiu de les Illes sense gaire entrebancs, val a dir-ho, per treballar per compte d'altri. La UIB, en aquest sentit, no és distinta del conjunt de les universitats espanyoles: el 40,1% dels universitaris espanyols desitgen ser funcionaris i un 39% opta per treballar a

Un emprenedor és una persona capaç de convertir una idea, un projecte, en una empresa. No tothom està preparat per fer-ho. I encara menys quan la possibilitat de treballar per compte propi ni s'ha plantejat. D'altres vegades, tot i que la possibilitat sí que s'ha tingut en compte, manca confiança en un mateix, fa por no fer peu, i sobretot manquen aptituds i coneixements sense els quals no és possible avançar amb la seguretat i la velocitat adequada. Aleshores el millor és reiniciar...

l'empresa privada.

No obstant el que és costum, són molts els professionals que, tot i estar satisfets amb la seva tasca professional, han volgut crear en algun moment la seva pròpia empresa.

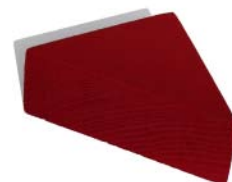
Les Illes Balears, d'altra banda, no són alienes a aquest esperit emprenedor. La comunitat autònoma ha ocupat els últims anys un lloc destacat als rànquings de creació d'empreses. L'any 2006 es creà una nova empresa per cada 204 habitants i l'any següent nasqué una nova companyia per cada 239 habitants. Els resultats es deuen a la si-

nergia de l'esperit emprenedor, dels ajuts i suports de l'Administració autònoma i d'un recurs creat l'any 1999 pel Consell Superior de Cambres, la Cambra de Comerç de Mallorca, el Ministeri d'Administracions Públiques, el Govern de les Illes Balears i l'Ajuntament de Palma: la finestra única, un servei integral a l'emprenedor que li facilita tota la tramitació. En vuit anys s'han atès 13.000 projectes empresarials i se n'han desenvolupat 2.790, dels quals més del 60 per cent segueixen essent empreses actives.

L'aposta balear per la innovació i la creació d'empreses innovadores de base tecnològica es materialitza en un subprograma del Pla de ciència i tecnologia 2005-2008 que ar-

bitra tots els serveis per a aquestes companyies al ParcBIT, a través d'una incubadora d'empreses, l'assessorament tècnic i financer als emprenedors, l'organització de cursos de formació i esdeveniments o els concursos de projectes empresarials de base tecnològica. D'altra banda, la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació, dins les iniciatives per desenvolupar aquest any 2008, preveu la necessitat d'establir un programa d'actuació que promogui la creació d'empreses de base tecnològica, amb l'objectiu de modernitzar el teixit empresarial de les Illes Balears, com també millorar la competitivitat de

L'objectiu del programa Neix és promoure entre els universitaris la cultura emprenedora, instant-los a fer una primera reflexió sobre l'autoocupació com una alternativa més per a la seva inserció en el mercat laboral

doncs, l'opció estratègica de la UIB per plantar i fer créixer l'esperit emprenedor a les aules i entre els seus titulats, s'emmarca en una estratègia comuna i té el suport del Govern de les Illes Balears a través de la Direcció General de R+D+I de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació i el ParcBIT. Per altra banda, aquest projecte compta amb el suport de Sa Nostra.

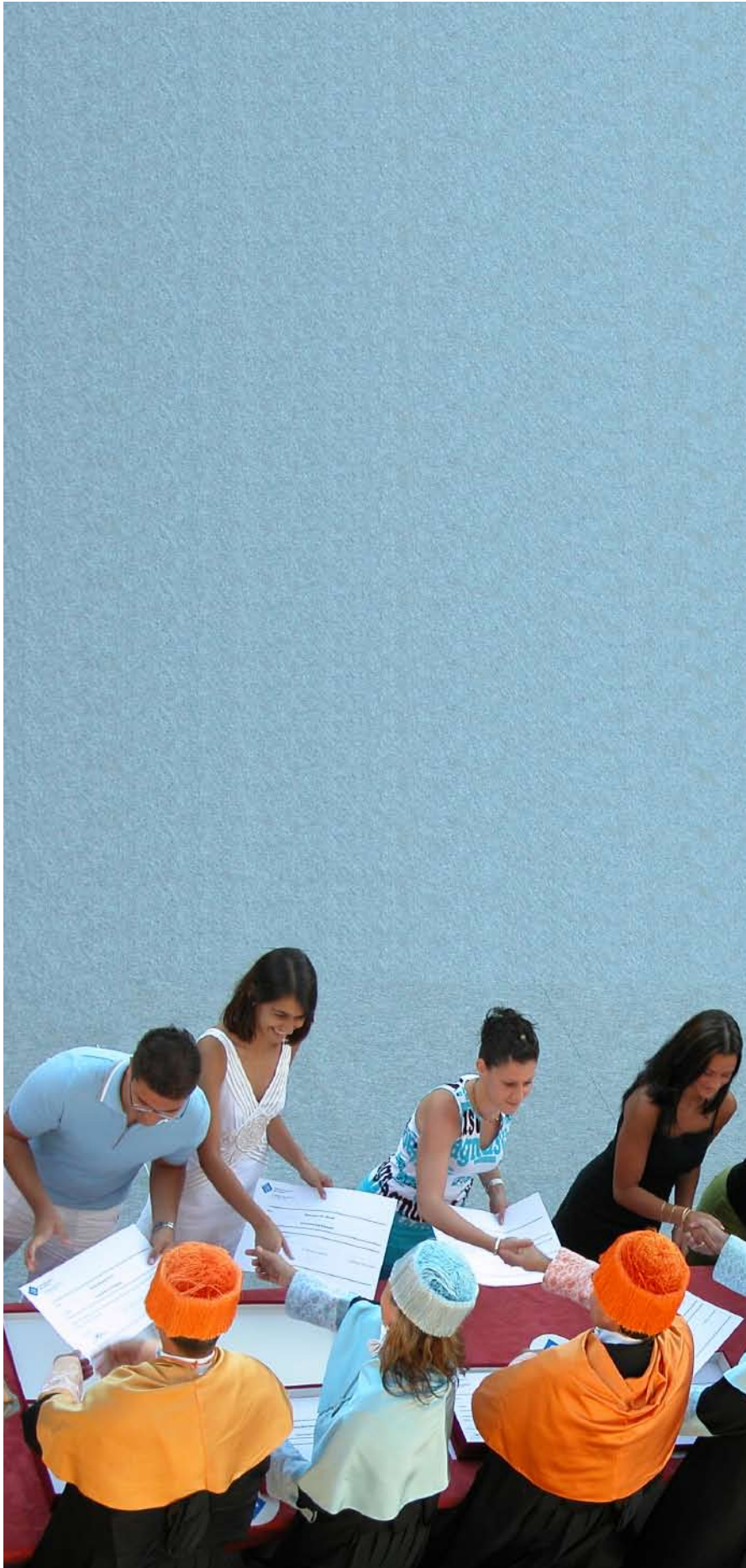
Emprendre no és arriscar sense criteri. És cert que hi pot haver actituds que afavoreixin els primers passos, però sense un bagatge exhaustiu d'aptituds i coneixements, l'aventura pot ser curta i decebedora. Per això el programa que ha elaborat la UIB, a través de la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears, emfasitza els fonaments a l'hora de bastir una vida professional. Així, el pla estratègic RESET inclou, per

Els joves emprenedors rebran una formació especialitzada en redacció del pla de negoci, aspectes rellevants de la gestió d'empreses i viabilitat economicofinancera i tècnica

una banda, dues etapes d'actuacions dirigides específicament als beneficiaris: una etapa de sensibilització i una segona etapa de formació i suport; així com la realització de diferents accions transversals per assegurar la qualitat i continuïtat del projecte.

Programa Neix: les idees hi són, no més cal parar-hi esment

La primera etapa de sensibilització s'ha batejat com a programa Neix. El seu objectiu és promoure entre els universitaris la cultura emprenedora, instantlos a fer una primera reflexió sobre l'autoocupació com una alternativa més per a la seva inserció en el mercat laboral. Tal com afirma Isabel Ferretjans, responsable del Departament de Formació Cofinançada i Foment de la Innovació de la FUEIB, «es tracta de provocar la reflexió de l'alumnat sobre idees de negoci relacionades amb els estudis que realitzen, propiciar el descobriment i la presa de consciència de les seves habilitats, capacitats i aptituds com a empre-

nedors, perquè les idees hi poder ser, només cal parar-hi esment amb les tècniques adequades. En definitiva —afirma Ferretjans—, es tracta de difondre la cultura emprenedora i empresarial entre els universitaris com a complement a una formació de qualitat”.

A partir del segon quadrimestre de l'any acadèmic 2008-2009 els estudiants de la UIB podran optar a aquesta formació com a emprenedors, sigui quina sigui la seva especialitat, i obtindran crèdits de lliure configuració. S'establirà, per tant, un curs de formació estructurat en dos anys acadèmics, els continguts del qual estaran orientats principalment a la formació de les actituds i aptituds pròpies d'un emprenedor, i en el qual serà essencial la composició d'equips d'estudiants heterogenis (basats en la confiança generada).

De manera complementària la Fundació Universitat-Empresa de les Illes Balears organitzarà, ja a partir del primer quadrimestre de l'any acadèmic 2008-2009, jornades i taules rodones, en les quals professionals i empresaris de prestigi donaran a conèixer les possibles sortides professionals relacionades amb ca-

Cadascun dels emprenedors o equips d'emprenedors podrà presentar el pla a un equip d'experts i demostrar-ne la viabilitat tècnica, econòmica i financera

dascuna de les carreres universitàries, considerant l'autoocupació com una alternativa més.

En el transcurs d'aquestes activitats, la FUEIB durà a terme qüestionaris per a la detecció i captació de perfils emprenedors: es demanarà als assistents que ho desitgin que emplenin un qüestionari basat en la metodologia Belbin, amb la finalitat que puguin conèixer les competències d'un emprenedor i en quin grau posseeixen aquestes competències.

Programa Creix: més formació i consultoria per assegurar la viabilitat

Es podria dir que el programa NEIX assenta les bases d'una cultura emprenedora en l'estudiant universitari. Però

això no basta. Perquè la il·lusió, el risc necessari, l'empenta, no es pot convertir en una simple aventura sense continuïtat ni possibilitats reals. Cal, doncs, aportar una formació especialitzada, és a dir, cal formar els estudiants i/o els titulats universitaris en els aspectes necessaris per a la creació d'empreses, assessorar-los i donar-los suport en els plans d'empresa que mostrin la seva viabilitat per propiciar-ne la consolidació.

A partir del primer quadrimestre de l'any acadèmic 2008-2009 s'implementarà un programa específic en creació d'empreses amb una durada aproximada de 500 hores entre formació i consultoria. Els joves emprenedors rebran una formació especialitzada en redacció del pla de negoci, aspectes rellevants de la gestió d'empreses i viabilitat econòmicofinancera i tècnica, així com despondran d'hores de consultoria individual per assegurar la viabilitat del seu pla d'empresa. En finalitzar aquesta etapa, els alumnes hauran de tenir acabat el seu pla d'empresa.

Paral·lelament s'implementarà un pla de tutorització que vetllarà per la continuïtat de totes les persones que facin aquest curs, i al mateix temps aquesta fase permetrà detectar les idees més innovadores de l'entorn universitari.

Programa Suport: les idees prenen forma definitiva

Complementàriament a les fases de formació s'obrirà anualment una convocatòria per a la presentació i selecció dels plans de negoci finalitzats. Cadascun dels emprenedors o equips d'emprenedors podrà presentar el pla a un equip d'experts i demostrar-ne la viabilitat tècnica, econòmica i financera. Se seleccionaran els tres millors atenent criteris d'originalitat, viabilitat i desenvolupament del pla de negoci, i es premiaran amb una dotació econòmica que s'abonarà de la manera següent: el 50 per cent en el moment de la nominació i el 50 per cent restant una vegada s'hagi mostrat la constitució de l'empresa en un termini no superior a un any.

A més, durant aquesta fase de preincubació dels projectes guanyadors, es tutoritzarà els emprenedors oferint-los assistència tècnica i d'acompanyament inicial a l'activitat empresarial, a càrrec de professionals d'alt nivell en situació laboral no activa. Serà a través del programa Mentors. Aquest programa

implica la creació d'una xarxa de professionals d'alt nivell en situació laboral no activa, que puguin transmetre tota la seva experiència i els seus coneixements i contactes als joves emprenedors.

Finalment, els emprenedors podran optar per establir la seva empresa, durant un període de tres anys, a la incubadora del ParcBIT per iniciar l'activitat empresarial.

Programa Aprèn i emprèn: instruments per arribar a bon port

Aquest programa està relacionat amb l'anterior i constitueix una sèrie d'instruments per poder ajudar els emprenedors a dur endavant els seu projecte. Inclou un ampli ventall de beques i una línia de finançament.

Quant al finançament per posar a punt la nova empresa, la UIB actuarà d'intermediari per possibilitar l'accés a microcrèdits a interès reduït

Així, a través d'una convocatòria de beques, els emprenedors podran optar per adquirir coneixements específics sobre l'àmbit de la nova empresa que s'estigui gestant, una formació que podran adquirir en empreses del sector ja en funcionament. També podran tenir opció a beques per posar en funcionament les activitats que han de desenvolupar les noves empreses, tant per poder fer pràctiques per assentar els coneixements adquirits com per engegar els protocols d'actuació i validar-los o bé acreditant aquests procediments. La UIB, a més, en funció de les necessitats arbitrarà espai físic i suport professional dels professors, si escau.

Quant al finançament per posar a punt la nova empresa, la UIB actuarà d'intermediari per possibilitar l'accés a microcrèdits a interès reduït.

Programa Reprèn: l'esperit de voler reciclar-se i començar de bell nou

Finalment, aquelles idees que no hagin mostrat solvència en la viabilitat tècnica, econòmica i financera optaran al programa Reprèn, en el qual als emprenedors

que, amb un perfil idoni, es vegin obligats a abandonar la seva idea original a mig camí perquè no resulta viable, hom els proporcionarà l'oportunitat de seguir en el programa desenvolupant una idea d'un grup d'investigació de la UIB (spin-off).

Més que una web d'informació i assessorament

www.RESET-FUEIB.cat

El pla RESET tindrà una eina cohesionadora fonamental a través d'una web que permetrà rebre assessorament en línia, matricular-se als programes específics i baixar perfils d'emprenedors, però a banda de convertir-se en un instrument de comunicació entre tutors i alumnes i/o titulats, també es convertirà en punt d'encontre i debat dels participants en les accions formatives.

Una de les característiques essencials del pla RESET és que, a banda del seu caràcter informatiu, ha d'actuar com a catalitzador de nous projectes gràcies a la interacció de titulats de molt diverses disciplines que, normalment, no comparteixen idees i inquietuds. D'aquesta manera, la unió de titulats en distintes especialitats pot oferir noves perspectives empresarials innovadores.

Premis de la Càtedra Bancaja Joves Emprenedors-UIB

Isaac Serra, alumne d'empresarials, fou el guanyador del primer premi del concurs d'idees innovadores patrocinat pel grup empresarial Drac i Càtedra Bancaja Joves Emprenedors – UIB, en el marc de la IV Setmana de l'Emprenedor i l'Empresa, que tingué lloc a l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de la UIB entre els dies 10 i 14 de març. La idea innovadora guardonada consisteix en una empresa virtual d'intermediació entre empenedors i inversors interessats en empreses, ampliacions i projectes de nova creació.

El jurat decidí concedir ex aequo dos segons premis a Amparo Salvador, per la proposta d'una empresa de restauració de fast food amb components tecnològics i posicionament innovadors, i a Eva Díaz, pel projecte d'una empresa que realitza projectes integrals d'interiorisme i arquitectura i ofereix dos productes innovadors: projectes clau en mà i projeccions virtuals de projectes emblemàtics per a promotores i immobiliàries.

El lliurament de guardons tingué lloc el passat dia 26 de maig en el transcurs d'un acte durant el qual també fou lliurat el premi del concurs Setmana de l'Emprenedor i l'Empresa,

patrocinat pel Centre Europeu d'Empreses Innovadores (CEEI), un consorci sense ànim de lucre, creat l'any 1995, que depèn de la Direcció General de Promoció Industrial del Govern de les Illes Balears. En aquest cas el guardó fou per a Josep Morey Ribas, alumne d'empresarials, que va rebre un iPod.

L'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de la UIB, la Càtedra Bancaja Joves Emprenedors - Universitat de les Illes Balears i el CEEI-Balears organitzen cada any la Setmana de l'Emprenedor i l'Empresa amb l'objectiu de donar a conèixer com s'ha de muntar una empresa: els passos que

L'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de la UIB, la Càtedra Bancaja Joves Emprenedors-Universitat de les Illes Balears i el CEEI-Balears organitzen cada any la Setmana de l'Emprenedor i l'Empresa amb l'objectiu de donar a conèixer com s'ha de muntar una empresa

s'han de seguir per constituir-la, informació de les entitats públiques i associacions que ofereixen serveis a l'emprenedor, exemples de joves empresaris i empenedors que han creat una em-

presa i han optat per l'autoocupació, etc. En el marc de la Setmana de l'Emprenedor se celebrà el passat dia 22 de maig el Dia de l'Emprenedor, organitzat per la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia del Govern de les Illes Balears i la Universitat de les Illes Balears, a través del CEEI Balears, amb el suport de la Direcció General de Política de la PIME dins el projecte «Emprendemos juntos».

¿Qué hay detrás de
una caja que te dice

NO?

Sólo **VENTAJAS**

Crédito **NO**mina Bancaja

NO pagues comisiones.

NO pagues intereses durante 6 meses.

Un crédito para conseguir hasta 10 veces tu sueldo sin pagar comisiones ni intereses durante 6 meses. Un crédito sujeto a las condiciones habituales de aprobación, que puedes devolver hasta en 7 años en condiciones preferentes.

El Crédito **NO**mina Bancaja. El **NO** nunca ha sido tan positivo.

Entra en www.bancaja.es y descubre todas las ventajas de tener tu **NO**mina Bancaja.

Crédito
NO
mina
Bancaja

Si **NO** es bueno para ti, **NO** es bueno para nosotros.

www.bancaja.es

JOAN GUAL DE TORRELLA

“Hom interpreta més bé la realitat i és més capaç de projectar l'esdevenidor si disposa d'una bona formació”

Nascut a Palma l'any 1956

Casat i amb tres filles

Llicenciat en Ciències Empresarials per la Universitat de Barcelona

Ha fundat i dirigit les empreses següents: Restaurant El Gallo (1980-1986), Sarlad - distribució d'alimentació (1983-1993), Menú (d'ençà de 1984) i Cater 2 - restauració de col·lectivitats (d'ençà de 1992).

Promotor i president de l'Associació de Joves Empresaris de les Balears (1988-1993), president de la Federació Espanyola d'Associacions de Joves Empresaris (1988-1991), vocal del Foment de Turisme de Mallorca (1990-1996), president de l'Associació de Comerciants de Bonaire (1994-1995), vocal de la CAEB (1993-1998) i vicepresident del Cercle d'Economia de Mallorca (1994-1996).

Vocal cooperador de la Cambra entre 1991 i 1998, en fou elegit vicepresident primer el 1998, càrrec per al qual fou reelegit el 2002.

Vicepresident de la Xarxa de Cambres de Comerç de les regions insulars de la UE d'ençà de 2002.

Presideix la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Mallorca d'ençà de 2006.

Membre del Comitè Executiu del Consell Superior de Cambres i president de la Comissió de Turisme del mateix organisme.

És membre de la Comissió de relacions amb la societat del Consell Social.

Heu dit que la Cambra és hereva d'aquella Societat d'Amics del País que fundaren els il·lustrats balears i que la seva missió és vetllar per la consistència del sector productiu del país. Si haguéssiu d'explicar a un titulat de nou de la UIB quins són els pilars fonamentals d'aquesta consistència, i quin és el seu paper per enfortir-la, què li diríeu?

La Societat d'Amics del País va ser un gran instrument de la Il·lustració que impulsà la modernització del país a través dels modes de producció. Sempre he vist entroncada la Cambra de Comerç amb aquesta tradició il·lustrada.

I anant a la pregunta, crec que el primer que ha de fer tot sistema productiu és tenir una visió pròpia del conjunt, per fer-ne un diagnòstic i una projecció de futur. Per fer un bon diagnòstic és essencial conèixer l'estat actual de la nostra economia, conèixer l'entorn i els

competidors i, finalment, ésser capaços de trobar nínxols que ens permetin mantenir els actuals nivells de renda. En el cas de les Illes Balears, aconseguir-ho passa per no consumir més territori. Les Illes han donat tot el territori que podien donar per créixer econòmicament i ara allò que cal fer és desenvolupar els sectors. El medi ambient és un dels actius més importants que té la nostra empresa col·lectiva.

Així doncs, cal ratificar que som una economia de serveis turístics, que fa cinquanta anys que innovam de manera contínua, perquè si no hagués estat així no hauríem passat del turisme dels anys cinquanta ni hauríem superat, com ho hem fet, les crisis que ens han escomès cada dècada. I una vegada que ens reconeixem com el que som, el que ens queda per fer és trobar els camins per diversificar els productes a oferir als nostres clients i obrir nous mercats. Aquesta és la tasca col·lectiva que ens

espera els propers deu anys.

Hem de pensar en els creixements econòmics de països com Polònia o Hongria, que són tan lluny o tan a prop com Alemanya i que poden ser clients nostres; hem de pensar a recuperar el mercat francès, diversificar els productes per atreure el turisme britànic. Com ho hem de fer? Cal trobar les fórmules, però us diré, com a exemple, que el turisme de negocis és pràcticament l'alemany, i això només té una explicació: que estam ben connectats amb Alemanya. Tenim, doncs la solució: augmentem la connexió amb altres destins.

I acab. Tot aquest procés d'autoco-neixement, diagnòstic i projecció no és possible sense la formació del nostre capital humà. Això, els diria, als titulats de la UIB, que han fet bé de formar-se i faran bé de continuar la seva formació, perquè no han de dubtar que hom interpreta més bé la realitat i és més capaç de projectar l'esdevenidor si disposa d'una bona formació.

Poc després d'ocupar el càrrec vàreu plantejar tres grans reptes per millorar les condicions de la nostra estructura productiva: connexió a una xarxa energètica continental; aconseguir la gestió de l'operativa de l'aeroport de Son Sant Joan i ampliar el port de Palma per poder assumir el trànsit de passatgers i mercaderies, ésser base de creuers i millorar la superfície per a la nàutica d'oci i per a l'activitat industrial. Tot segueix per l'estil, no?

Anam avançant cap a aquesta connexió energètica i l'ampliació del port de Palma ja és un clam. La mateixa Autoritat Portuària l'ha qualificada d'indispensable. Quant a la gestió operativa de Son Sant Joan, sí que és la qüestió més complicada, i ho seguirà essent mentre l'Estat no mudi la seva tirada a negar-se a cedir aquelles competències que li són rendibles. Cal no oblidar que AENA és l'empresa aeroportuària més gran del món i qui la gestiona no la vol fraccionar ni cedir. Però, sense aquesta gestió operativa en mans nostres no serà possible dur endavant el que us comentava abans: generar noves rutes, incentivar les que ens són més productives, etc.

Sou vicepresident de la Xarxa de Cambres de Comerç i Indústria Insulars de la Unió Europea (Insuleur), que no fa gaire ha acordat fer una promoció conjunta del turisme nàu-

tic com a producte turístic de les illes mediterrànies; sou president de les Cambres de Comerç de l'Euroregió Pirineus-Mediterrani, que no fa gaire ha signat un important acord amb ASCAME. Quina és la filosofia que inspira totes aquestes actuacions?

Convé que tinguem molt clar que no som els únics que ens definim com a economia de serveis turístics. Avui en dia hi ha destinacions arreu del món i l'únic avantatge que tenim és l'experiència. Moltes de les noves destinacions turístiques emergents només han de projectar una imatge de seguretat per convertir-se en una autèntica amenaça. En aquest escenari, amb l'emergència de competidors asiàtics, africans, al Carib, pens que una estratègia intel·ligent és començar a gestionar la promoció d'un producte mediterrani.

Fa dos anys destacàveu que si hi ha confiança empresarial són segures les perspectives de creixement. És el primer indicador de la crisi o de la desacceleració, com es vulgui dir. La mateixa Cambra va fer públics uns primers indicadors de confiança empresarial realment catastròfics, de l'ordre de -14,9 punts. Tot i que reivindicàveu l'obra pública per activar el sector de la construcció, no sou pessimista, no parlau de crisi i confiau que una baixada dels tipus d'interès farà remuntar el consum.

“És un mal símptoma que es doni un alt percentatge de titulats que aspiren al funcionariat, perquè l'Administració gestiona i distribueix en teoria els recursos col·lectius, però no genera riquesa, són les empreses les que ho fan”

És cert que l'índex és baix, però cal tenir en compte que pujava respecte a l'estiu anterior. I hem de pensar que avui en dia resulta molt difícil renunciar a les vacances, ja que s'han convertit en un bé bàsic de consum. Per aquest motiu

Creieu que per a l'empresariat balear un investigador és un amic, com ho és un turista?

Hi ha de tot. Alguns empresaris han tingut la sort de col·laborar amb investigadors i d'aquesta col·laboració n'ha sortit progrés i riquesa. En canvi, d'altres empresaris, amb una visió molt més prosaica de la realitat, no han apreciat tot el que pot suposar la creació de nou coneixement per a l'empresa o per a tot un sector. Ara, també cal que el món universitari s'apropi a l'empresariat i comuniqui eficaçment tot allò que està fent i pot oferir. Des del Consell Social és un dels reptes que s'enfocaran ben aviat, i també en aquest punt sóc optimista. Cal pensar que fa més de vint anys que parlem de la necessitat d'una més gran relació entre Universitat i empresa i, a poc a poc, s'ha anat fent molta feina. No partim de zero, ni de molt: la UIB és una institució avui dia altament apreciada i a les Illes no hi ha cap entitat de cert pes que no hi hagi signat un conveni de col·laboració, quan no han encetat una o diverses línies de feina conjunta.

Un altíssim percentatge de titulats aspira al funcionariat, la resta a fer feina per compte d'altri. Només dos de cada cent titulats es plantegen un negoci propi...

Les Cambres hem participat, hem estat consultades, en tot el procés de debat per veure com haurien de ser aquestes titulacions que ens han de fer més competitius als europeus, i nosaltres hem proposat, entre d'altres mesures, la introducció de matèries transversals que abordin el conreu de l'esperit emprenedor i la feina en equip dels estudiants.

És un mal símptoma que es doni un alt percentatge de titulats que aspiren al funcionariat, perquè l'Administració gestiona i distribueix en teoria els recursos col·lectius, però no genera riquesa, són les empreses les que ho fan.

En canvi les Illes Balears estan molt ben col·locades en els rànquings estatals quant a creació de noves empreses.

Sí però no hem d'oblidar que en gran part, aquestes dades són degudes a l'efecte de la immigració, la sortida principal de la qual és aquesta, crear la seva pròpia empresa. Això no vol dir que en general la nostra societat no sigui dinàmica. Ho és i molt. Però m'estimaria més

no crec que la temporada estival sigui dolenta. Potser la despesa per turista baixarà, però els resultats seran tan bons com els de l'estiu de 2007.

És cert que sóc optimista. Passada la campanya electoral, en què les argumentacions tenen poc de reals i molt d'emocionals, podem observar la realitat amb més tranquil·litat. És cert que la desacceleració de l'economia ha estat més ràpida del que ens pensàvem i ho hem d'admetre. Ara, ens cal treballar per remuntar-la.

En aquest sentit, aquest és un bon moment per a la reflexió i posar remei als nostres déficits. I un d'aquests déficits és sens dubte la formació. Cal fer un gran esforç amb la formació de la ciutadania, i les famílies han de ser les primeres que no han de voler que els fills, enlluernats pel poder adquisitiu que els donarà el treball, es permetin abandonar la formació.

Només amb gent preparada serem capaços de diversificar els nostres productes, obrir-nos nous camins. De les crisis n'hem d'aprendre.

Un dels factors que ajudarien a capgirar la situació seria que s'incrementessin els sous que actualment es paguen als titulats en aquesta comunitat autònoma.

Sí, s'ha d'admetre que són baixos respecte als sous de Barcelona o de Madrid. És cert. Cal un canvi total de visió. M'explicaré: una empresa hotelera pot creure que no necessita per a res tenir titulats en plantilla. Ara bé, a la segona generació d'aquesta mateixa empresa, el propietari ja és titulat. Jo conec molt pocs fills d'hotelers que no hagin fet estudis superiors. Crec que estam en els inicis de la valoració de la formació com un factor estratègic per a l'empresa, però encara ens queda molt perquè aquesta valoració sigui generalitzada i es tradueixi en els sous dels titulats contractats.

que baixassin els percentatges de titulats que somnien ser funcionaris. A més, no hi ha llocs per a tots, tanmateix.

En el debat que mantingueren el president Francesc Antich i l'expresident Cristòfol Soler al número 12 d'aquesta mateixa revista hi ha hagut distintes opinions sobre el futur del sector de la construcció a les Illes. Francesc Antich confia en una reconversió; Cristòfol Soler afirma que cal redimensionar-lo. Vos què en pensau?

En aquest cas jo estaria més a prop de l'expresident Cristòfol Soler. El sector de la construcció s'ha de redimensionar i de fet ja ho està fent. Avui dia ja hi ha treballadors del sector de la construcció que es col·loquen al sector de l'hoteleria i les peticions de feina són molt més nombroses que fa tres anys i fa dos anys. No crec, però, que tots els que forçosament quedaran sense feina puguin reubicar-se en el sector de serveis.

En canvi, en el punt en què hi hagué més acord entre ambdós polítics és en la manca de sòl industrial i en el fet que aquest tipus de sòl a les Illes Balears és caríssim. Quines solucions trobau que es podrien adoptar per capgirar aquesta situació, que d'altra banda és indispensable si hem de variar el model econòmic?

Les Illes Balears tenen el sòl industrial més car del món. I qui no em cregui a mi, ho pot demanar al director regional de la consultora Richard Ellis, el senyor Francisco Sánchez, que ho va dir públicament en un acte que es va fer no fa gaire temps. Evidentment, aquest encariment està vinculat al fet que tinguem un territori petit. Ara bé, quan la pujada de preus és tan desorbitada com a les Illes Balears, es fa necessari que l'Administració intervingui en defensa del ciutadà. L'encariment del sòl industrial fa rics alguns, però no crea riquesa. Una activitat industrial té molt difícil poder amortitzar una despesa tan important. Això ha derivat en l'ús del sòl industrial com a sòl comercial o d'oficines.

Us sembla suficient la promesa reformulació del finançament estatal basant-se en la població real?

Obtenir un bon finançament és un assumpte complicat per a una comunitat autònoma amb poc pes polític dins el conjunt de l'Estat. Per això, una sèrie d'entitats encapçalades pel Cercle d'Economia llançaren propostes que

han estat de gran utilitat al Govern de les Illes Balears a l'hora de negociar amb el Govern de l'Estat. Evidentment la població real és un paràmetre essencial a l'hora de parlar de finançament. Pensem que hem passat de ser la comunitat autònoma amb renda més elevada a ser la cinquena de l'Estat, és a dir, hem perdut progressivament riquesa. Possiblement pagar aquest preu ha estat el requisit que ha fet possible la nostra reclamació. Mentre érem la primera comunitat, l'Estat no ens feia cas.

En qualsevol cas, caldria despolititzar el debat sobre finançament de les comunitats autònomes i abordar-lo d'una manera estrictament tècnica. El que fa nosa és la demagògia política. I d'altra banda caldria introduir una darrera variable: l'exigència d'una gestió eficaç i austera dels doblers públics. No tot és demanar doblers a l'Estat, sinó també saber administrar-los correctament. I els darrers anys tenim proves de tot el contrari.

Què li demanàreu a la Universitat des de la Cambra de Comerç?

Entenem que la tasca docent i d'investigació de la UIB és cabdal. La qualitat de vida no està a la butxaca, sinó també en un cap ben moblat, en

“Cal una gestió eficaç i austera dels doblers públics. No tot és demanar doblers a l'Estat, sinó també saber administrar-los correctament. I els darrers anys tenim proves de tot el contrari”

el gaudi intel·lectual. Què li demanaria? Doncs que sàpiga interpretar la societat

que serveix i que totes les seves accions estiguin condicionades per aquesta voluntat de servei. La UIB té una gran responsabilitat perquè és l'única universitat que tenim i totes les nostres expectatives s'hi dirigeixen.

Sens dubte la seva aportació ha estat molt positiva. Molts ciutadans balears no haurien pogut cursar estudis supe-

riors sense la UIB, i l'estalvi a les famílies ha estat molt considerable.

Què us sembla la polèmica sorgida entorn de la carta remesa pel Govern de les Illes Balears a la companyia Air Berlin sobre l'ús del català?

Absolutament innecessària. Convertit en objecte de disputa, el que hi ha perdut és el català. Entenc la postura del Govern i el suport institucional a la llengua pròpia, però no som partidari de crear fronts de polèmica, perquè en la majoria dels casos allò que pretens defensar en surt perjudicat.

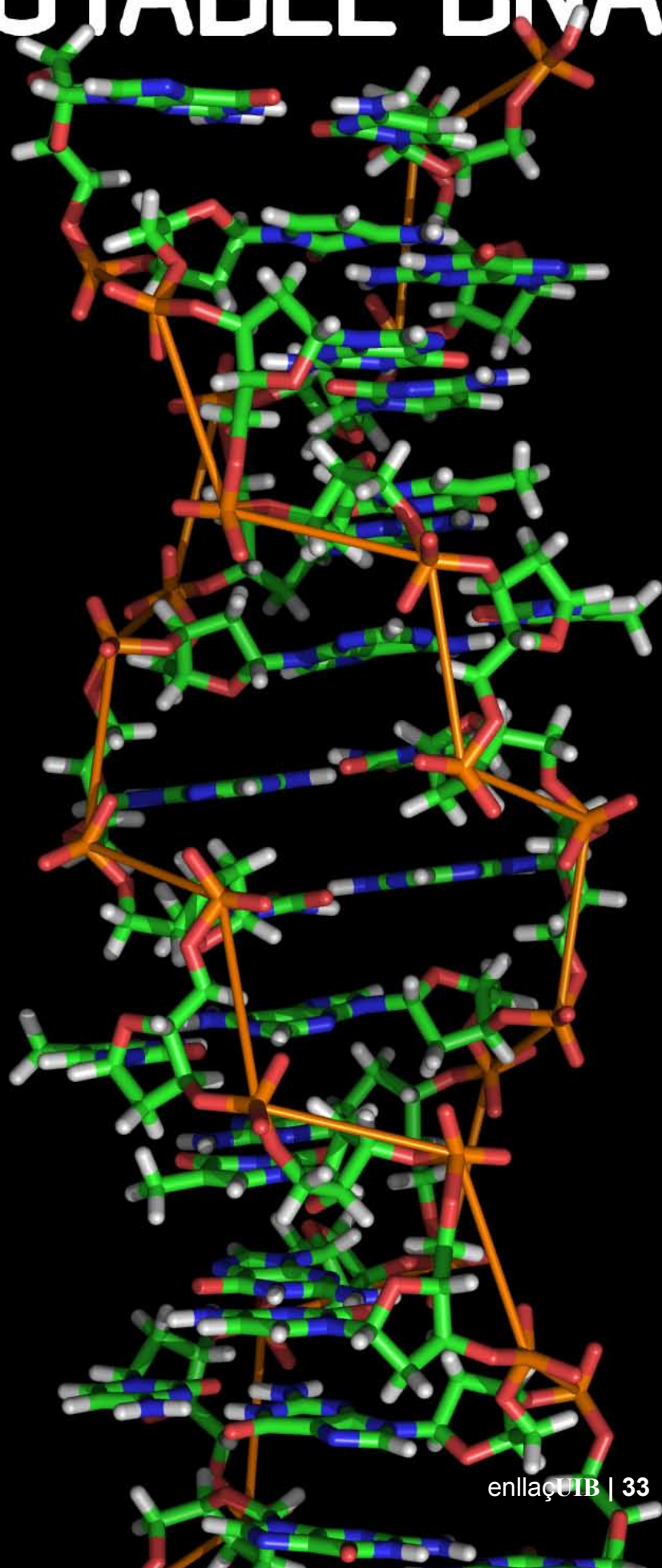
L'IRREFUTABLE DNA

El Laboratori de Genètica ha realitzat més de tres-centes proves de paternitat des dels seus inicis ara fa deu anys

La realització de proves de paternitat i d'identificació d'individus és un servei que ofereix el Laboratori de Genètica de la UIB. Tot i que el laboratori ja té deu anys d'experiència i ha realitzat més de tres-centes proves de paternitat, es tracta d'un servei encara no prou conegut entre la societat balear.

El Laboratori de Genètica de la UIB és l'únic de les Illes Balears preparat en l'actualitat per dur a terme proves de filiació genètica a la comunitat autònoma.

La demanda d'aquest tipus d'assaigs és variada. El laboratori tant rep encàrrecs de particulars interessats a fer-se aquest tipus de proves com de peritatges realitzats a instàncies d'un jutjat (casos de separació, divorci o d'altre tipus) o bé d'un advocat que vulgui adjuntar els resultats de la prova a un sumari.

Immigració i reagrupament familiar

Des que l'any 1989 una resolució del Parlament Europeu reconegué el dret del reagrupament familiar a tots els treballadors immigrants dels Estats membres de la UE, les proves de filiació, siguin de paternitat o maternitat, s'han convertit en indispensables, ja que en molts països del Tercer Món no hi ha certificació acreditativa de les relacions de parentiu en el corresponent registre civil.

Tal com confirmen les doctores Misericòrdia Ramon i Antònia Picornell, responsables d'aquestes proves i membres del Laboratori de Genètica, «a vegades no hi ha altra manera de poder demostrar la filiació que aquest tipus de proves».

Les seqüències repetitives en tàndem (STR) són excel·lents marcadors o indicadors del parentiu entre dos individus

En aquests casos, que són cada dia més comuns, el laboratori rep les mostres de sang o de mucosa bucal (basten mostres en sec) dels hipotètics parents (fills, mares, cònjuges) dels treballadors immigrants convenientment extretes al país d'origen, sempre acompanyades d'un certificat d'autenticitat. Les extraccions, doncs, s'han de realitzar en un centre mèdic forense autoritzat o bé a l'ambaixada espanyola, on s'aixeca una acta notarial.

La tècnica dels STR

Les mostres sobre les quals treballa el laboratori són fonamentalment mostres de sang, tant líquida com seca; cèl·lules de mucosa bucal i arrel de cabell (aquest solament en cas de proves de maternitat) i en general qualsevol mostra que contingui cèl·lules.

Una vegada obtinguda la mostra, s'extreu i s'amplifica el DNA mitjançant la tècnica coneguda com a reacció en cadena de la polimerasa o PCR. Com és sabut, el DNA present a la mostra és una molècula original de cadena doble. S'hi aplica calor i les cadenes se separen. A continuació s'hi afegeixen els encebadors i es disminueix la temperatura. Els encebadors el que fan és «aparellar-se» amb les seves bases complementàries existents a les cadenes de DNA úniques. Si s'hi afegeix un enzim anomenat polimerasa, se sintetitza tota la cadena complementària que inicia l'encebador, perquè l'enzim va afegint nous desoxiribonucleòtids. Aquest procés es repeteix diverses vegades i el resultat és que d'una mostra molt petita de DNA s'obté una major quantitat de DNA que conté, a més, les seqüències d'identificació que interessen l'investigador.

Aquestes seqüències que interessen en el cas de les proves de paternitat són les anomenades seqüències repetitives en tàndem (Short Tandem Repeat, STR), formades per DNA repetitiu, que no s'expressa i que presenta una gran variabilitat entre un individu i un altre. Dit d'una altra manera, aquestes seqüències repetitives són molt bons marcadors o indicadors del parentiu entre

Les empreses que a través d'Internet ofereixen la possibilitat de fer proves de paternitat no sempre presenten les garanties científiques i legals adients

dos individus, perquè la probabilitat que s'assemblin entre dos individus presos a l'atzar pot ser d'una entre cada cent milions sempre que s'obtingui el genotip del suficient nombre de marcadors.

Aquest és el mateix sistema que fa servir la FBI. L'agència d'intel·ligència, el 1997, seleccionà tretze loci STR per confeccionar una base de dades dels Estats Units anomenada CODIS (Combined DNA Index System), o sistema combinat d'indexació de DNA. Aquest sistema s'ha estandarditzat de manera internacional. D'aquesta manera els resultats obtinguts de DNA de diferents parts del món són comparables.

En el cas del Laboratori de Genètica de la UIB són disset els STR emprats per a la caracterització d'una mostra de DNA a l'hora de realitzar els testatges de filiació. L'estandardització del mètode és controlada per organismes internacionals. Així, la International Society for Forensic Genetics acredita els seus membres mitjançant una prova anual, amb l'objecte d'unificar i estandarditzar la metodologia.

del DNA mitocondrial, per exemple, és la que va permetre la identificació de les restes de la família imperial russa (el famós cas d'Anastàsia) o la cerca dels néts de les «abuelas de la plaza de Mayo» de l'Argentina.

En altres casos, s'empren tècniques més acurades, com és el cas de marcadors STR només del cromosoma Y. Això és, per exemple, quan el que es vol és trobar una línia de parentiu patern entre, per exemple, un avi patern i el seu hipotètic nét. L'avi i el nét, per ser-ho realment, han de compartir la totalitat dels marcadors, en aquest cas, per tant, la coincidència seria del 100%.

En altres comunitats autònomes on existeixen universitats amb facultats de Medicina solen ser aquestes les que realitzen aquests tipus de serveis a través de departaments o instituts de Medicina Legal. Darrerament han proliferat moltes empreses o persones privades que ofereixen, preferentment a través d'Internet, la possibilitat de fer-se les proves

de paternitat. No sempre presenten les garanties científiques i legals adients.

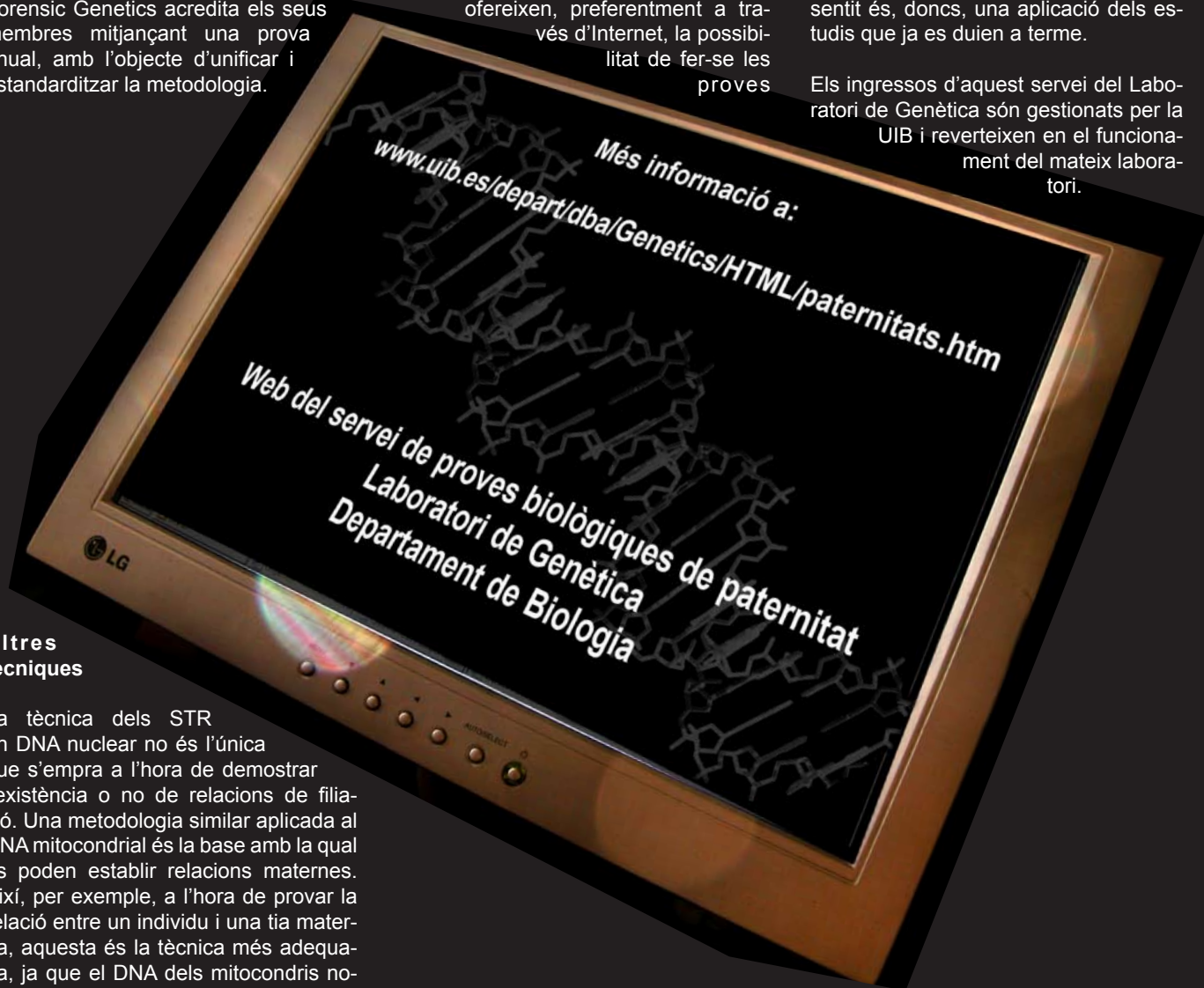
Els ingressos d'aquest servei són gestionats per la UIB i reverteixen en el funcionament del mateix Laboratori de Genètica

En el cas del Laboratori de Genètica de la UIB, els seus integrants enllestiren fa anys l'estudi genètic de les poblacions balears i per tant la tècnica dels STR estava ja posada a punt i es disposava de dades sobre la freqüència dels marcadors en la població illenca. Realment, el servei que presta el laboratori en aquest sentit és, doncs, una aplicació dels estudis que ja es duïen a terme.

Els ingressos d'aquest servei del Laboratori de Genètica són gestionats per la UIB i reverteixen en el funcionament del mateix laboratori.

Altres tècniques

La tècnica dels STR en DNA nuclear no és l'única que s'empra a l'hora de demostrar l'existència o no de relacions de filiació. Una metodologia similar aplicada al DNA mitocondrial és la base amb la qual es poden establir relacions maternes. Així, per exemple, a l'hora de provar la relació entre un individu i una tia materna, aquesta és la tècnica més adequada, ja que el DNA dels mitocondris només s'hereta per via materna. L'anàlisi

EL CAS “ALONSO”

o quan la creació de nou coneixement millora l'economia
i disminueix el risc ecològic

La recerca d'una jove investigadora titulada per la UIB i incorporada a la Societat Agrària de Transformació Esplet de sa Pobla ha contribuït al descens de la població de nematodes patògens de la patata, a la racionalització de l'ús de productes químics i a posar a punt nous mètodes naturals de control de les plagues i noves metodologies per a la seva detecció

Tan sols una dècada enrere la presència a sa Pobla d'una jove investigadora titulada per la UIB, que s'incorporava a la Societat Agrària de Transformació Esplet per intentar aclarir què passava amb les poblacions de nematodes que afectaven les patates, era vista amb escepticisme per part de molts agricultors.

Avui dia les coses són ben distintes. La doctora Raquel Alonso no solament s'ha guanyat el respecte dels productors sinó que són cada dia més els agricultors interessats a tenir un mapa d'infestació de nematodes per a les seves parcel·les. L'estalvi econòmic és una raó evident, però també ho és la necessitat de tenir cura dels aqüífers subterranis del pla de sa Pobla. Però, quina era exactament la situació del conreu de la patata a sa Pobla fa més de deu anys?

El conreu intensiu de la patata, amb dues collites anuals, una de primerenca per a l'exportació i un segon esplet per a consum interior, havia fet incrementar a sa Pobla l'aparició de plagues i pato-

La doctora Alonso no sols s'ha guanyat el respecte dels productors, sinó que de cada vegada hi ha més agricultors que s'interessen per tenir un mapa d'infestació de nematodes

logies d'origens diversos, un augment que es palesa principalment a finals de la dècada dels noranta del segle XX. Entre aquestes patologies destaca la deguda als nematodes fitoparàsits del gènere *Globodera*. Aquest fet obligà els agricultors a augmentar la quantitat de productes agroquímics emprats per controlar-les. En el cas dels nematodes

ens referim a productes com el dicloropropè (DD i Telone) i el metamsodi (Arapam).

Aleshores, però, el nivell d'exigència dels consumidors europeus augmentava i el mercat exigia cada vegada més una patata lliure de productes químics. D'altra banda, l'estructura geològica del pla de sa Pobla, amb importants aqüífers subterranis que desemboquen al Parc Natural de s'Albufera, desaconsellava una utilització massiva de nematocides químics.

El conreu intensiu de la patata, amb dues collites anuals, una per a l'exportació i un segon esplet per a consum interior, havia incrementat a sa Pobla l'aparició de plagues

Es tractava, doncs, de dues raons de pes per intentar capgirar la situació de l'activitat agrària de la comarca, i per fer-ho era cabdal iniciar una recerca amb tres objectius fonamentals: conèixer quines espècies de *Globodera* existeixen a les illes Balears, esbrinar-ne el cicle biològic i aclarir amb quins mitjans no agressius es poden combatre. Semblava mentida, però tot i la importància del conreu de la patata a Mallorca, ningú abans no havia enllestit una recerca d'aquest tipus. I és absolutament necessari aclarir que sense conèixer les característiques biològiques del patogen en relació amb el ritme de collites en un territori tan determinat com el de sa Pobla, en relació també amb el clima present en aquest territori i el tipus de conreu, era impossible dissenyar estratègies de control i, sobretot, assajar mètodes alternatius als agroquímics emprats tradicionalment.

Era necessari, doncs, accedir a nou coneixement per poder capgirar una situació que a més de fiblar econòmicament per als agricultors perquè encara la collita per mor de la despesa en ne-

La iniciativa partí de la Societat Agrària de Transformació Esplet, de sa Pobla, que es posà en contacte amb el Laboratori de Zoologia del Departament de Biologia de la UIB

maticides, també incrementava el risc de contaminar els aqüífers. La iniciativa partí de la Societat Agrària de Transformació Esplet, de sa Pobla, que es posà en contacte amb el Laboratori de Zoologia del Departament de Biologia de la UIB per tal de cercar alternatives per controlar els nematodes fitoparàsits i poder fer minvar la quantitat de productes agroquímics. Fou d'aquesta manera que la doctora Raquel Alonso inicià, l'any 1999, les primeres recerques sobre el tema, becada per la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern balear. L'any 2002 inicià la seva tesi doctoral, becada per l'INIA, i sota la supervisió de les doctores Alemany i Andrés. Per enllestir la tasca s'establí com a centre d'operacions la mateixa Societat Agrària de Transformació Esplet, a sa Pobla.

Les dades fins a 2004

L'estudi de 108 parcel·les de conreu, entre 1999 i 2004, palesà una mitjana del percentatge d'infestació del 70 per cent, tot i que aquest valor sofrí un descens considerable (un 20 per cent) quan la majoria de productors de la comarca abandonaren el conreu intensiu i passaren a fer una sola collita anual.

La recerca se centrà en primer lloc a aclarir el cicle biològic dels nematodes. Es tractava de la primera vegada que a Espanya s'abordava l'estudi del cicle vital dels nematodes formadors de quists de la patata al camp, i la doctora Alonso l'ha pogut establir en relació amb les dues varietats de patata conreades a la comarca: Marfona i Maris Peer. Marfona és la més tardana, ja que se sembla entre el desembre i el gener i es recull entre el maig i el juny. És una patata

de grans tubercles. En canvi Maris Peer és una varietat més primerenca que se sembla entre l'octubre i el desembre i es recull entre el març i el maig. Quan es recullen els tubercles, petits i encara sense pell, la planta no ha conclòs el seu cicle vital.

En general la recerca ha pogut palesar que el cicle del nematode està íntimament lligat a la fenologia de la planta.

La doctora Alonso observà diferències notables entre els cicles dels nematodes que parasitaven la varietat Marfona i els que parasitaven la varietat Maris Peer. En la primera, una varietat de cicle lent, el patògen es desenvolupava més «còmodament», en el sentit que les etapes successives del cicle vital es complementaven amb el desenvolupament de la planta que l'hostatjava. En canvi, en la varietat de cicle curt, la Maris Peer, sobretot la més primerenca, el nematode semblava que tancava les etapes de desenvolupament molt apres-

La recerca detectà diferències notables entre els cicles dels nematodes que parasitaven la varietat Marfona i els que parasitaven la varietat Maris Peer

sat i moltes vegades no les podia completar. La recerca havia deixat clar que aquesta varietat necessita més temps per créixer però tanca més apressadament el seu cicle vital. Dit d'una altra manera, la varietat Maris Peer actua com un cultiu parany i no permet que el cicle del nematode conclougui. Com a conseqüència d'això s'ha observat una menor presència de quists a les arrels, és a dir, una menor reserva de l'inòcul per a la generació següent. Aquest efecte parany de la varietat Maris Peer encara és més accentuat pel fet que la seva collita a sa Pobla per tal d'exportar-la es fa quan encara la patata no ha tret la pell. La recerca, així, havia topar amb un mètode molt natural de control de patògen: una de les varietats conrades.

Aquest control natural ha suposat el segon

factor per racionalitzar encara més l'ús dels nematicides químics. Com hem dit, a final del segle XX encara era costum a sa Pobla el conreu intensiu de la patata, amb dues collites anuals en cada parcel·la, la primera de Maris Peer per a exportació i la segona, més tardana, de la varietat Marfona, per a consum intern. En l'actualitat la comarca es troba pràcticament abocada a l'exportació de Maris Peer i el conreu de Marfona es fa en parcel·les distintes. L'evolució i les necessitats del mercat han beneficiat, doncs, el control del nematode, però la tesi de la doctora Alonso ha aclarit els fonaments en què es basa aquest control i com s'ha de fer per poder optimitzar-lo.

Un pas més en la reducció de nematicides: la solarització

Un dels mètodes assajats per la doctora Raquel Alonso des de la Societat Agrària de Transformació Esplet és la solarització, una tècnica que d'alguna manera insisteix a combatre les poblacions de fitoparàsits mitjançant l'efecte d'un increment de la temperatura. En aquest cas, l'energia utilitzada és la solar. La solarització havia estat assajada amb èxit en altres cultius com la maduixa i, fins i tot, la patata en explotacions de la península Ibèrica i les Canàries.

El sistema es basa en la col·locació de làmines de plàstic transparent sobre la terra per tal d'aconseguir un efecte hivernacle a la interfície terra-aire. Per aconseguir-ho cal que el plàstic estigui perfectament inserit a terra, de manera que no el pugui traspasar cap corrent d'aire.

Per les comparacions realitzades en experiments d'insolació de terres, amb o sense plàstic,

s'han pogut confirmar diferències de deu graus a favor de l'opció, amb la qual s'obtenen valors de fins a 50 graus Celsius a les capes més superficials. Aquest increment de la temperatura afecta els quists dels nematodes, per la qual cosa es redueixen dràsticament les poblacions. Es tracta, doncs, de dades altament positives, ja que obren la porta per a una considerable reducció dels productes agroquímics. A més, però, les terres solaritzades també mostraren taxes de producció més elevades.

D'altra banda, una part essencial de la tesi de la doctora Alonso ha consistit a investigar l'efectivitat dels nematicides

Gràcies a aquest estudi, avui és possible realitzar mapes d'infestació de cada parcel·la dedicada al conreu de la patata

normalment emprats comparant la seva aplicació en dosis estàndards amb dosis més reduïdes. Això ha permès posar a punt tota una metodologia de racionalització i modulació de l'ús d'aquests composts químics d'acord amb les necessitats, no de cada parcel·la, sinó

de les distintes àrees d'una parcel·la. Gràcies a l'estudi realitzat per la doctora Alonso, avui és possible realitzar mapes d'infestació de cada parcel·la dedicada al conreu de la patata i establir una dosificació a la carta de distints productes, el més adient en cada cas, deixant enreure l'ús indiscriminat del mateix pesticida per a tota la parcel·la.

La creació de nou coneixement, és a dir, el fet de gaudir ara d'informació sobre el cycle vital dels nematodes, les relacions entre aquests i les dues varietats de patata conreades a la comarca; la descoberta d'un control natural per evitar el cultiu intensiu i l'aposta per la varietat Maris Peer primerenca; l'assaig amb èxit de tècniques de solarització per controlar molt eficaçment la població dels patògens i per augmentar la producció de patata, etc., és el fonament sobre el qual s'assenta l'interès de l'Institut Nacional d'Investigacions Agràries per finançar l'efectiva transferència d'aquest coneixement al sector productiu.

Tant és així que a través del Subprograma nacional de recursos i tecnologies agràries, en coordinació amb les comunitats autònomes, del Programanacional de recursos i tecnologies agroalimentàries del Pla nacional de R+D+I (2004-2007), s'ha obtingut el finançament indispen-

sa-
b l e
per apli-
els coneix-
a la millora del conreu de patata a sa
Pobla perquè se'n derivin beneficis per
als agricultors i per a tota la comarca.

Així doncs, en l'actualitat la doctora Alonso segueix investigant sobre les possibilitats de millorar el control dels fitopatò-

En l'actualitat la doctora Alonso segueix investigant sobre les possibilitats de millorar el control dels fitopatògens en diverses línies d'actuació

gens en diverses línies d'actuació. Així, per exemple, tracta d'establir les dades de sembra de la varietat Maris Peer més adients per aconseguir un control del patògen més efectiu; com també ha iniciat la mecanització tant de la instal·lació de plàstics per a la solarització com per a la dispersió més acurada dels nematicides granulats.

***Parlis com parlis, siguis
com siguis, el més important
és que algú t'escolti***

A "la Caixa", més de 25.000 persones t'escolten, t'entenen i treballen a prop teu per oferir-te la millor solució.

Parlem?

Recopilats fins a 110 gests dels antics romans, molts dels quals encara fem servir quotidianament

Portar el dit índex als llavis per tal d'imposar silenci, aixecar el dit del cor mantenint la mà tancada, fer esclafir els dits, estirar a algú l'orella en el seu aniversari, són alguns dels 110 gests que un equip d'investigadors encapçalats per la doctora M. Antònia Fornés, de la Universitat de les Illes Balears, i la doctora Mercè Puig, de la Universitat de Barcelona, han pogut recopilar en una recerca absolutament innovadora que, iniciada l'any 2001, té com a objectiu general la caracterització dels gests dels antics romans, però anant a les fonts, localitzant testimonis escrits que els descriuen, i complementant aquesta tasca amb els testimonis artístics (pintura, escultura, etc.).

En l'actualitat, la base de dades coneguda per l'equip d'investigadors arreu plega 580 textos d'autors llatins on es descriuen una bona part dels gests que han arribat fins a nosaltres sense cap alteració o bé modificant-ne els usos i àmbits. Gestos en els quals ens reconeixem i reconeixem les nostres arrels. Roma parla a través de la nostra llengua, però també quan callam i és el cos qui comunica.

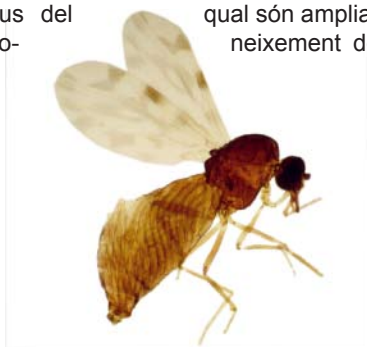

Plantar cara a l'epizootia de llengua blava que envaeix Europa

Des de fa pocs anys l'epizootia de febre catarral ovina (llengua blava) ha mostrat canvis espectaculars. A partir de l'any 2006 el virus ha estat localitzat a Holanda, Luxemburg, Alemanya, Bèlgica i el nord de França. El virus aïllat ha resultat ser del serotip 8, completament desconegut per als investigadors fins aleshores i que tan sols mostra relació amb un serotip aïllat a Sud-àfrica a la dècada dels cinquanta. D'altra banda, pel que fa a la Península Ibèrica, s'han detectat els serotips 1 i 8. El primer es troba localitzat principalment a la zona sud, mentre que tots dos s'han aïllat al nord (País Basc i Cantàbria). Sembla clar que el vector (l'organisme que el transmet) al centre i nord d'Europa, com també al nord de la península Ibèrica, no és el que fins ara s'havia considerat com a pràcticament únic vector, el mosquit *Culicoides imicola*. Els darrers anys s'ha pogut localitzar el virus en espècies com *Culicoides dewulfi*, tot i que aquesta espècie no és gaire abundant, i també a l'anomenat complex *Culicoides obsoletus* - *C. scoticus*, dues espècies de difícil separació i que són molt abundants a Europa.

En definitiva, l'epizootia a penes fa una dècada restava circumscripita a uns quants focus (Grècia, Turquia, Israel). En deu anys ha passat a estar present en tots els països de la conca mediterrània i, a més, s'ha estès cap al nord, a països com Holanda, Bèlgica, Luxemburg, Alemanya i França, la qual cosa ha suposat una considerable paralització del trànsit d'animals amb importants pèrdues econòmiques per a molts ramaders.

Un grup d'investigadors encapçalats pel doctor Miquel Àngel Miranda-Chueca, del Departament de Zoologia de la UIB, i d'altres investigadors de vint organismes de recerca de disset països han decidit plantar cara a l'epizootia de llengua blava que s'estén per Europa i han enllestit el projecte MedReoNet els objectius del qual són ampliar el co-

l'epidemiologia de la llengua blava; millorar la vigilància de les malalties provocades per aquests virus a la regió euro-mediterrània; coordinar i harmonitzar les tècniques de diagnòstic i la definició de cas; i desenvolupar una base de dades euromediterrània amb la situació actualitzada de la distribució i incidència de les malalties.

La UIB, capdavantera a l'hora d'abordar el "ciberplagi" acadèmic

Set de cada deu estudiants de la UIB (76,6 per cent) accepten haver copiat i aferrat fragments d'una web o un altre recurs obtingut a Internet i, sense esmentar-ne la procedència, haver-lo fet servir amb altres textos fets per ells per elaborar un treball acadèmic. Encara més, un 42,4 per cent de l'alumnat accepta haver practicat aquesta modalitat de plagi sense cap aportació pròpia, és a dir, confegint el treball acadèmic sobre la base d'un « collage » fet de fragments de diferents recursos i fonts accessibles a la xarxa, i tampoc sense citar la procedència. D'altra banda, un 10,4 per cent dels alumnes admet que, fins i tot, ha presentat com a propi un treball complet descarregat d'Internet.

Aquests són alguns dels resultats de la recerca realitzada per un equip del grup de recerca de la UIB Educació i Ciutadania (GREIC), encapçalat pel doctor Jaume Sureda i format pels professors Rubén Comas, Miquel Oliver i Antonio Casero. La recerca s'inclou en el marc del projecte « El ciberplagi entre els estudiants universitaris », en el qual participen també investigadors d'altres grups i serveis de la UIB: el doctor Santiago Cavanillas, professor del Departament de Dret Privat, el doctor Bartomeu Serra, professor del Departament de Ciències Matemàtiques i Informàtica, la doctora Margalida Gili, professora de Psicologia Social, el doctor Santos Urbina, professor de Tecnologia Educativa, i el senyor Miquel Pastor, director del Servei de Biblioteca i Documentació.

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

 Obra Social
SA NOSTRA Caixa de Balears

www.sanostra.es

línia | "SA
NOS
TRA"

*Amb els joves
emprenedors*

**Préstecs estudis · Matrícules · Beques · Investigació
Demolab · Club d'Inversió · CRE · Càtedra UNESCO**

SA NOS TRA "SA NOS TRA"

Biomedexperts.com situa els membres del Laboratori d'Investigació en Litiasi Renal de la UIB entre els principals especialistes internacionals en calcificació renal

La primera xarxa social científica del món per a investigadors en biomedicina, creada el gener de 2008, Biomedexperts.com, situa als membres del Laboratori d'Investigació en Litiasi Renal de la UIB en els primers llocs de la llista d'experts internacionals en càlculs re-

nals. Més concretament, el doctor Fèlix Grases, director del laboratori, es troba en el cinquè lloc del ranking de màximes autoritats en la recerca dels càlculs de ronyó, mentre que la doctora Antònia Costa Bauzà hi figura en el dotzè lloc.

Biomedexperts és una xarxa social en línia que aplega els perfils de més de 1.400.000 experts en ciències biomèdiques d'un total de 150 països del món; informació dels articles publicats en revistes mèdiques especialitzades des de 1980 i un directori de 1.800 institucions de 137 països. L'objectiu principal de la xarxa és promoure la col·laboració entre investigadors de distintes especialitats de la Medicina. Biomedexperts.com és propietat de Collexis Holdings Inc. un dels principals companyies de desenvolupament de software d'investigació d'alta definició.

L'IMEDEA (CSIC-UIB) és el centre de recerca que més ha augmentat la seva contribució a la producció científica espanyola en ciències i tecnologies marines

Més de 500 centres, entre facultats, instituts i empreses, contribueixen a Espanya a la producció científica en l'àmbit de les ciències i tecnologies marines. D'aquests, 23 centres hi han contribuït amb una producció que ha ultrapassat els 100 documents publicats durant el període comprès entre 1994 i 2004. Entre aquests, l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats, centre mixt entre el CSIC i la UIB, ha estat, en el període esmentat, el centre que més augment ha experimentat respecte a la seva aportació a la producció científica: ha passat d'un 0,85% els anys 1994-1995 a un 3,83% els anys 2003-2004. Aquestes dades les recull l'informe Las Ciencias y Tecnologías Marinas en España, editat pel Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC).

La producció dels centres de recerca espanyols en l'àmbit de les ciències i tecnologies marines fou de 6.898 documents durant el període comprès entre els anys 1994 i 2004. Cal pensar que la producció científica espanyola en aquest camp se situava l'any 1981 en tan sols 30 publicacions.

Les majors aportacions a aquest creixement per comunitats autònomes han vingut dels centres ubicats a Catalunya, Andalusia i Galícia

quant a nombre de publicacions generades. Ara bé, l'avaluació del nombre de documents generats pels investigadors de cada comunitat autònoma en relació amb la població, és a dir, el nombre d'articles publicats per cada 100.000 habitants, situa al capdavant Galícia, seguida de les Illes Balears, gràcies a l'increment productiu dels investigadors de l'IMEDEA (CSIC-UIB).

L'informe recull la tendència dels investigadors espanyols a publicar en revistes de major factor d'impacte, la qual cosa ha suposat que el FI mitjà ha augmentat de l'1,381 el 1994 fins al 2,128 registrat el 2004. El creixement respecte a aquest índex ha estat desigual a les comunitats autònomes, però han estat els investigadors de les Illes Balears els que han registrat un major increment, amb la més alta progressió de l'Estat constatada entre els investigadors de l'IMEDEA i de la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona. En ambdós casos, els investigadors han triplicat l'impacte mitjà dels seus articles.

D'aquesta manera, un 20 per cent dels 20 investigadors espanyols més citats en l'àmbit de les ciències i tecnologies marines són membres de l'IMEDEA. De fet, dos dels vint investigadors més prolífics són de l'IMEDEA; encapçala la llista el doctor Carles Duarte, amb un total de 149 documents publicats entre 1994 i 2004. Finalment, quatre dels vint investigadors més prolífics i alhora més citats són membres de l'IMEDEA: el mateix doctor Carles Duarte, la doctora Núria Marbà, la doctora Susanna Agustí i la doctora N. S. R. Agawin.

**L'estalvi ètic li
permet esser
solidari i saber que
els seus doblers
s'inverteixen en pro-
jectes que afavor-
eixen la cohesió
social i el desenvol-
upament sostenible**

UNIVERSITAT D'ESTIU 2008

La missió de la UIB com a institució pública creadora de cultura i compromesa amb la societat a través de la formació, la reflexió i la crítica, la impulsa a dur a terme un ampli desplegament de recursos i mitjans per socialitzar el coneixement; un desplegament que va molt més enllà dels límits de l'aula i que té la vocació d'arribar fins al darrer punt de la geografia de les Illes Balears; abastar una àmplia representació dels camps del coneixement; satisfer les necessitats de formació dels diferents grups d'edat de la població balear. I això és possible a través del Vicerectorat de Projecció Cultural: el Servei d'Activitats Culturals per a l'oferta de les universitats d'estiu, la Universitat Oberta per a Majors, i altres iniciatives de les quals t'oferirem l'oferta més destacada per als propers mesos.

La Universitat d'Estiu a Mallorca 2008

La Universitat de les Illes Balears organitza cada any la Universitat d'Estiu, que es duu a terme el juliol al campus universitari. El Vicerectorat de Projecció Cultural i el Servei d'Activitats Culturals, han organitzat per a l'estiu de 2008 un total de 20 cursos: 12 emmarcats sota el títol genèric d'Urbanisme, territori i cultura, amb el patrocini de Bancaixa i la col·laboració del Consell de Mallorca, un curs expresament dedicat als 25 anys d'Autonomia a les Illes Balears

www.uib.cat/servei/sac/

amb el patrocini de Sa Nostra i la corresponent XII edició de la Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere, patrocina- da per l'Institut Balear de la Dona. En total hi hauran participat més de 800 alumnes.

URBANISME, TERRITORI I CULTURA

Cursos realitzats

Mig miler d'alumnes a la Universitat d'Estiu

Uns 400 alumnes han seguit aquest juliol els cursos programats a la Universitat d'Estiu, dotze cursos que s'han concentrat en l'àmbit del patrimoni i l'urbanisme. Els cursos, que s'han dut a terme han estat els següents:

Espais urbans i expressió cultural: l'anglès com a llengua franca

S'ha promogut l'esperit crític i s'ha pogut pa- lesar com, tot i que les cultures tinguin els seus propis trets d'identitat i el seu caràcter distintiu, presenten uns nexes d'unió comuns que les fan universals i, per tant, les conver- teixen en patrimoni comú.

Xarxes sense fils per a territoris geo- gràfics de difícil accés

De caire molt pràctic, ha proporcionat als alumnes una visió general de la tecnologia de xarxes sense fils, enfocada a conèixer-ne l'estat i les novetats que es preveuen a curt termini.

L'urbanisme i les xarxes de distribució elèctrica a les Illes Balears: història, des- envolupament i normes d'implementació

Des de la vessant pràctica i teòrica, s'ha abordat la normativa que s'ha de seguir a l'hora de fer una xarxa de distribució elèctri- ca de mitja o alta tensió. Com a complement, s'han dedicat a les energies renovables i la seva integració, tant a l'entramat de distribu- ció com a l'entorn urbanístic.

Introducció al tractament digital d'imatges: fotografia, video i internet

S'ha fet un recorregut per les aplicacions habituals de la imatge digital: el disseny, la fotografia digital, el video digital i Internet. El camp d'aplicació preferent ha estat el de la imatge d'entorns rurals i urbans.

Alternatives sensorials a la percepció del territori i la cultura

S'ha plantejat la percepció del patrimoni i la cultura des d'una postura alternativa que recupera aquells sentits que tradicionalment han quedat relegats. L'objectiu fonamental ha estat oferir un estudi interdisciplinari de la intervenció dels cinc sentits a l'hora acostar- nos als espais viscuts i somnats.

Iniciació a la realització de projectes d'infraestructures comunes de telecomu- nicacions (ICT)

S'han proporcionat les eines i conceptes ne- cessaris per a la realització de projectes d'ICT des de les vessants pràctica i teòrica, també per a la certificació de les instal·lacions, amb les pràctiques de muntages i mesures de paràmetres de les instal·lacions.

Tertúlies obertes d'estiu: ciutat, turisme i cultura

S'han basat amb la combinació d'activitats docents presencials, com ara taules rodones i conferències, que han tingut lloc a la seu de la UIB, i activitats docents virtuals, com ara debats i fòrums, que s'han desenvolupat al Campus Virtual de la UOC.

Conflicts in the Mediterranean sea: small territories, big wars

El curs, impartit en llengua anglesa, ha abor- dat l'estudi dels orígens i la realitat d'alguns conflictes territorials, polítics i ètnics a l'Orient Mitjà, als Balcans i al Sahara, les poblacions afectades i el paper que Europa ha tingut en el desenvolupament de la pau a la conca Me- diterrània.

Engergy sustainability for the Mediterra- nean sea

El curs, impartit en anglès, ha abordat l'estudi dels elements tècnics, socials i econòmics implicats en l'àmbit energètic, amb la pers- pectiva de tenir-los en compte a l'hora de definir un escenari sostenible, sobre tot els vessaments d'hidrocarburs a la mar i les tèc- niques de prevenció i actuació.

Cursos per realitzar

Estiu, salut i medi ambient: la fauna d'incidència sanitària

Dates: del 21 al 25 de juliol de 2008.

Lloc: edifici Guillem Colom Casanovas. La- boratori de Zoologia de la UIB. Campus uni- versitari.

Conèixer les espècies animals que poden tenir incidència en la salut humana, especial- ment al medi natural i urbà, així com els pro- tocols d'actuació enfront de picades i mos- segades d'animals. També aborda aspectes relacionats amb la gestió d'aquest tipus de fauna quan, per exemple, provoquen proble- mes en llocs públics.

Energia, territori i sostenibilitat: les mira- des del nord i del sud

Dates: del 21 al 25 de juliol de 2008.

Lloc: edifici Gaspar Melchor de Jovellanos. Campus universitari. Cra. de Valldemossa, km 7.5. Palma.

El curs cerca donar una visió sobre la pro- blemàtica energètica en relació amb els im- pactes territorials al Sud derivats del model energètic dels països del Nord i les alternati- ves per lluitar contra el model predador que causa la major part de problemes estructu- rals en l'actual model de desenvolupament, amb la idea de tractar els principals aspectes amb incidències importants sobre el territori i el concepte de sostenibilitat energètica.

Infraestructures verdes: falques verdes, parcs periurbans, corredors ecològics i connectivitat

Dates: del 28 al 31 de juliol de 2008.

Lloc: Gaspar Melchor de Jovellanos i edifici del COAIB.

Els objectius del curs són presentar, estudiar i millorar les propostes per a un pla sectorial de connectivitat per a l'illa de Mallorca i un pla de mobilitat blana per a Palma amb una solució de continuïtat, tot sota la visió paisat- gística i de suport a una economia turística. Els especialistes locals presentaran els te- mes, especialistes d'àmbit internacional in- formaran de realitzacions semblants d'altres regions, i professors locals dirigiran les tau- les rodones i els tallers d'idees.

ELS 25 ANYS D'AUTONOMIA A LES ILLES BALEARS

Patrocini: Sa Nostra

Col·laboració: Institut d'Estudis Autònòmics. Govern de les Illes Balears

S'han analitzat els vint-i-cinc anys d'auto- nomia a les Illes Balears fent un especial èmfasi en el temps present. Les finalitats han estat impartir una sèrie de continguts teòrics combinats amb mitjans audiovisuals i fomen- tar el diàleg sobre temes d'economia, cret, història, geografia i periodisme.

Curs realitzat

XII edició de la Universitat d'Estiu d'Estudis de Gènere

La dona i la societat de la informació

Patrocini: Institut Balear de la Dona

Des d'una perspectiva de gènere, s'ha ana- litzat la universalització de nous usos i cos- tums a les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) en la societat actual. Entre d'altres temàtiques específiques s'han abor- dat els discursos de gènere a la cultura po- pular: els serials de televisió; les dones i la gestió dels mitjans de comunicació; els este- reotips de gènere al cinema; o els reptes de l'escola democràtica des del feminisme.

Curs realitzat

La IX Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera

L'estiu de 2008 es durà a terme la novena edició de la Universitat d'Estiu d'Eivissa i Formentera, organitzada per la UIB amb el suport del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, el Govern de les Illes Balears i la col·laboració de la Caixa.

En aquesta edició hi haurà cinc cursos i un taller de temàtica ben variada:

- La traducció literària necessita la teoria?
- La cultura d'Eivissa i Formentera a l'educació
- La felicitat: manual d'instruccions per trobar-la
- Obesitat i salut: consells nutricionals
- Xarxes sense fil d'àrea local, curs pràctic
- Iniciació a la música sònica (taller)

Dates: del 15 al 19 de setembre de 2008

Lloc: Seu universitària d'Eivissa i Formentera. Carrer Bes, 8

Horari: de dilluns a divendres de 17 a 21 hores

Durada: 20 hores

Informació i matrícula:

www.uib.cat/servei/sac/

Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei

La Universitat Internacional de Menorca Illa del Rei (UIMIR 2008), un projecte de formació contínua que implica les universitats de Barcelona, de les Illes Balears i Jaume I de Castelló, i que té el suport institucional de l'Ajuntament de Maó, del Consell Insular de Menorca i del Govern de les Illes Balears, se celebrarà entre els propers dies 1 i 5 de setembre. Es tracta d'un projecte que arriba enguany a la tretzena edició, nombre que ja parla per si mateix de la consolidació i l'èxit d'aquesta proposta interuniversitària.

Els cursos, tres en horari de matí i set en horari de tarda, es duran a terme a les aules del Claustre del Carme de Maó i a l'Escola d'Hoteleria de l'IES M. Àngels Cardona de Ciutadella.

El període de matriculació és del 2 de maig al 31 de juliol i del 18 al 29 d'agost. Més informació: www.uib.cat/uimir/

L'oferta es la següent:

Cursos de matí

- Envellir amb saviesa
- L'arròs: Des de la cuina mediterrània a l'oriental

- Ciutadania i bon govern municipal al segle XXI

Cursos de capvespre

- Agenda Local 21 i mobilitat
- El valor del silenci en la cultura contemporània
- Viatges i... més viatges
- El canvi climàtic: La Terra, planeta blau o vermell?
- Entre la igualtat i la diferència: Les dones i el poder
- Algèria i els Països Catalans
- Podem reformar la Constitució? Els quès i el com

Més informació: www.uib.cat/uimir/

Els cursos de la Xarxa Vives d'Universitats

La guia de la Xarxa Vives d'Universitats (XVU) ha esdevingut una de les ofertes de cursos d'estiu més importants d'Europa. Va adreçada principalment a tots els estudiants de primer i segon cicle de les universitats de la Xarxa, de la qual la UIB forma part, però també és una proposta de formació oberta a qualsevol persona interessada.

Per a l'estiu de 2008, la Xarxa Vives d'Universitats ofereix un total de 824 cursos i s'espera una participació de 25.000 persones. Els cursos es fan a vuitanta-cinc localitats de l'àmbit lingüístic català.

Hom pot consultar la guia (<http://estiu.info/>) de quatre maneres diferents i localitzar els cursos per àrea acadèmica, per localitat on es fa el curs, per setmana d'inici del curs i per marc organitzatiu.

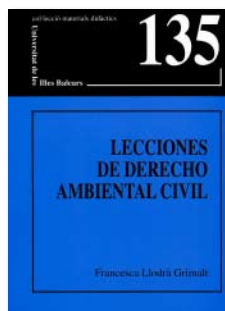
Universitat Catalana d'Estiu / del 15 al 25 d'agost de 2008

La Universitat Catalana d'Estiu és des de fa quaranta anys un espai de llibertat i de trobada d'estudiants, professors, professionals, polítics i assistents en general dels set territoris que conformen els Països Catalans: l'Alguer, Andorra, Catalunya, Catalunya Nord, la Franja de Ponent, les Illes Balears i el País Valencià. Durant nou dies Prada i la comarca del Conflent acullen una de les manifestacions culturals de més pes i projecció de Catalunya Nord i s'hi poden sentir tots els accents de la nostra parla. L'oferta de cursos i un ampli ventall d'espectacles i projeccions de cinema es pot consultar a l'adreça:

www.uce.cat/

Novetats editorials

Lecciones de derecho ambiental civil Francesca Llodrà Grimalt

Edicions UIB, 2008
203 pp. | 17 x 24 cm
ISBN: 978-84-8384-052-8
Idioma: castellano
PVP + IVA: 12 euros

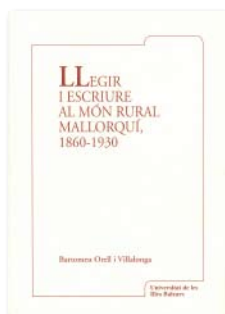
Aquestes lliçons tenen com a objectiu mostrar de manera pedagògica i ordenada els temes jurídicocivils que es troben connectats amb la protecció del medi ambient. Les lliçons de Dret ambiental civil volen servir de material bàsic per a l'estudi i la documentació de la part de Dret privat del Dret Ambiental i, per això, tenen una presentació senzilla i una exposició temàtica, no destinada únicament a estudis jurídics, que pretén complir una funció didàctica, i alhora divulgativa. Per suplir la falta d'esgotament jurídic d'algunes qüestions o la manca de descens a l'anàlisi doctrinal s'hi ofereix una àmplia bibliografia per temes.

L'endevinació al món clàssic María Luisa Sánchez León (editora)

Edicions UIB, 2008
261 pàg. | 15 x 21 cm
ISBN: 978-84-89632-94-3
Idioma: castellà (títol en català)
PVP + IVA: 15 euros

Juntament amb l'anàlisi de l'endevinació al paganisme clàssic, aquest volum integra la seva presència en el vast univers cristià, en el qual es desenvolupà el profetisme. En aquest àmbit, Mar Marcos Sánchez, professora titular d'Història Antiga de la Universitat de Cantàbria, estudia la trajectòria de la profecia femenina, posant-hi de relleu la importància del fenomen durant els primers segles i la seva limitació per la jerarquia eclesiàstica de la tardana Antiguitat.

Llegir i escriure al món rural mallorquí, 1860-1930 Bartomeu Orell i Villalonga

Edicions UIB, 2008
331 pp. | 17 x 24 cm
ISBN: 978-84-8384-022-3
Idioma: català
PVP + IVA: 25 euros

Com la flama que, esmorteïda entre foscors, il·lumina amb dificultat qualsevol quadre de Georges de la Tour, l'alfabetització romangué durant segles gairebé apagada en bona part de l'Europa occidental, limitada especialment a l'àmbit urbà i masculí. Precisament, l'objectiu del present treball és donar a conèixer la recerca sobre la minva progressiva de l'analfabetisme en el món rural mallorquí entre els segles XIX i XX, com a conseqüència dels canvis que originà el naixement d'una societat contemporània com la illenca.

Proyectos de cooperación en turismo sostenible: unos indicadores Miquel Seguí Llinàs

Edicions UIB, 2008
117 pp. | 21 x 25 cm
ISBN: 978-84-8384-042-9
Idioma: castellano
PVP + IVA: 12 euros

Cada vegada són més nombrosos els projectes de cooperació al desenvolupament que trien el turisme com a temàtica, confiant que aquest actui com a motor del desitjat desenvolupament. Tant l'un com l'altre, desenvolupament i turisme, haurien de ser sostenibles. Però, posem per cas: aprofitant-se de la bona voluntat que solen inspirar totes les iniciatives de cooperació, els països empobrits tractessin de desenvolupar-se seguint models poc respectuosos amb el medi ambient i manifestament insostenibles a llarg termini, i, a més, nosaltres hi col·laboréssim. Per això és necessari assegurar-nos que el que pretenem realitzar sota la denominació de Projectes de cooperació al desenvolupament sigui això: desenvolupament sostenible.

La nova revista **BUC. Universitat. Cultura. Llibres** és una eina de les universitats que pretén divulgar la producció cultural i científica universitària, alhora que apropa les novetats editorials de les universitats a la societat. En el seu primer número, la publicació inclou reportatges sobre la Xina com a nou imperi mundial i sobre els dubtes sorgits en torn a la fotografia del milicià de Robert Capa, temes d'interès general que es tracten des d'una perspectiva rigorosa i alhora atractiva. En definitiva, una nova eina de divulgació que respon al repte de fer possible la transferència de coneixement.

La revista és editada per la Xarxa Vives d'Universitats amb periodicitat semestral i amb un tiratge de 40.000 exemplars, que es distribueixen entre el professorat de les universitats membres de la Xarxa i l'alumnat universitari, així com en llibreries dels territoris de la Xarxa. La revista es pot consultar en PDF. Així, cal recordar que tota l'oferta editorial de les universitats està a l'abast del públic al web www.neu-e.com.

La Xarxa Vives és una associació d'universitats sense ànim de lucre que potencia les relacions entre les institucions universitàries de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, Catalunya Nord i Andorra i també d'altres territoris amb vincles geogràfics, històrics, culturals i lingüístics comuns, per tal de crear un espai universitari que permeti coordinar la docència, la recerca i les activitats culturals i potenciar la utilització i la normalització de la llengua pròpia.

Viu la màgia de l'esport

**Abonament
anual a partir
de 133 €**

**Més informació: telèfon 971 172 554
www.campusesport.com**

CAMPUS ESPORT
ESPORT A LA UIB

Les nostres instal·lacions:

Camp de futbol 7 i 11 (gespa artificial de darrera generació)
8 pistes de pàdel de gespa artificial
1 pista de tennis
Piscina coberta
Pavelló cobert
Gimnàs de fitness
2 sales d'aeròbic

Universitat de les
Illes Balears

UiB

30 anys

Universitat de les Illes Balears